20-ter Jahrgang Nr. 58 Jüdische Pester Zeitung. **Freitag, 25. Mai. 1888.**

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Waitzner-Ring Nr. 3.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden österr. W.
Halbjährig 4 Gulden österr. W.
Vierteljährig 2 Gulden österr. W.

Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יודישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס ארגאן. ערשיינט וואכענטליך דריימאל.

רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפינדען זיך:
בודאפעסט,
וואיטצנער-רינג נר 3,
פרענומעראציאָנס-פרייז:
פיר אסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אסטר. וועה.
האלביעהריג 4 גולדען אסטר. וועה.
פירטעליעהריג 2 גולדען אסטר. וועה.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. א. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. א. וו.
פירטעליעהריג 2 גולד. 50 קר. א. וו.
פרענומעראציאָנען
ווערדען יעדען טאג ענטגעגענגענאָממען.
אננאָנצען ווערדען
נאך אויפליעגענדעם טאריף בערעכנעט

בודאפעסט. פרייטאג: טו׳ סיון, תרמ״ח.

Erscheint wöchentlich dreimal.

צוואנציגסטער יאהרגאנג נר. 58. 1888

האָבוואססער-קאָממיססיאָן.

געסטערן האט איינער אבגעאָרדנעטענהויז דיא בעראטהונג איבער דען אנטראג דעם אבגעאָרדנעטען א י ר א נ י צור איינזעטצונג איינער האבוואססער-קאָממיססיאָן בעגאננען.

אבג. דאניעל א י ר א נ י היעלט צור בעגרינדונג זיינעס אנטראגעס איינע רעדע, אין וועלכער ער פאלגענדעס זאגטע: „רעמיניגען, דער אין דען מאָנאטען מערץ אונד אפריל דאס טהייססטהאל בעזוכטע, באט זיך איין איבעראוס טרויריגעס בילד דאר. דאס איס זיינעם בעטטע געטרעטענע וואססער האטטע דיא דאממע דורכבראָכען אונד גליך פיעלע מיילען וויט איינעם גלאטטען מעערעסשפיעגעל, איס וועלכעם נור דיא איבעררעסטע דער איינגעשטירצטען היזער אונד דיא שפיטצען דער קירכטהירמע הערפארראגטען. דיא בעפאלקערונג האט, פאָם מיליטאר אונטערשטיטצט, טאג אונד נאכט ווינד אונד וועטטער געטראָטצט, אים לעבען אונד פערמאָגען צו רעטטען. אללײן טראָטץ אללעדעם דורכבראָכען דיא טהייסס ואיאהל וויא דיא סאמאש, באדראג, קאראש, מאראש אונד טעמעש דיא דאממע, אונד טויזענדע פאן לייטען וואורדען אבדאכלאז. דאס וואססער בעדעקקט דיא פעלדער אויך היינטע נאך, דיא ערנטע איינעס גראָססען טהיילעס דער בעפאלקערונג איזט פערניכטעט אונד דער מאטעריעללע שאדען דערזעלבען בעלייפט זיך אויף מילליאָנען. אם מייסטען אנלאסס צור בעזאָרגניסס ניבט דער אומשטאנד, דאסס דיא איבערשוועממונגען פאָן יאהר צו יאהר געראדע ביא יענען פליססען פארקאָממען, וועלכע בערייטס רעגולירט וואורדען. דיעזע טרויריגע טהאטזאכע פעראנלאססטע מיך צו מיינעם אנטראגע, דא דאס לאנד ניכט צוגעבען דארף, דאסס מילליאָנען פאָן בירגערן אלליאהרליך אן לעבען אונד פערמאָגען בעדראָהט, צור אויסוואנדערונג געצוואונגען ווערדען, אינדעם מעהר פערארמען אונד פערקאָממען. איך בעאנטראגע דיא איינבעריפונג איינער קאָממיססיאָן, וועלכע ניכט נור אים רעגירונגס-אָרגאנען, זאָנדערן אויך אים פארלאמענטע, זא וויא אים פערטרעטערן דער אינטערעססירטען בעשטעהען. דיא אויפגאבע דער זיך אימ־מער וויעדערהאָלענדען איבערשוועממונגען פריפען אונד דאריבער איין גוטאכטען אבגעבען זאלל, וויא דיעזעס איבעל אבגעהאָלפען ווערדען קאָננטע."

קאָממוניקאציאָנס-מיניסטער ב א ר א ש ש ערקלארט, דאסס ער וויעדערהאָלט דען אנטראג איראָני'ס ניכט אננעהמען קאָננע אונד אויך דאס הויז ביטטע, דעסזעלבען ניכט אנצונעהמען. איראָני זאגטע, דיא זאכע זייא זעהר ערנסט אונד וויכטיג. דיעזע אנזיכט טהיילט דער מיניסטער אונד טהיילט דיא רעגירונג אונד עבען דעסהאלב וואָרע עס פיר דיא רעגירונג נאכטהייליג, וועננ איהר דאס הויז איהרע פערפאָרדערן פארשרייבען וואָללטע. איך האלטע עס ניכט פיר אנגעמעססען. זאָנסט הייסע דאס היינע: דאס הויז היינע וויעדער נור בעראטהונגען האלטען וואָללען, וועהרענד דיא רעגיערונג שאָן פעראנטוואָרטליך איזט. מיטס איהר איך דיא וואהל דער מיטטעל, וואָ זיא דיא בעזייטיגונג יענער מאנגער איבערלאסטונגען ווערדען, וועלכע זיא אנהאָרען וויללט, וועננ זיא מיט איהרען פארשלאגען הערפארטריטט.

מיניסטער ב א ר א ש ש ריעסס זיך הינריית

אין איינע איינפיהרליכע בעשפרעכונג דעם געגענשטאנדעס איין אונד באט שליעסליך נאכמאלס, דאס הויז מאגע דען אנטראג דעם אבגעאָרדנעטען איראָני אבלעהנען.

איינע לאנגע רעדע היעלט אויך גראף ס א פ א ר י, דער זיך עבענפאללס געגען דען אנטראג איראָני'ס ערקלארטע.

דיא בעראטהונג איבער דען אנטראג איראָני'ס ווירד היינטע פארטגעזעטצט.

צור טאגעסגעשיכטע.

וואן דיא ד ע ל ע ג א צ י א נ ע ן צוזאממענטרעטען ווערדען, וויסס מאן נאך איממער ניכט גענויא. בעקאננטליך וואר דער צוזאממענטריטט דער דעלעגאציאָנען פיר אנפאנגס יוני געפלאנט; דא אבער דיא פערהאנדלונגען אים אָסטערייכישען אבגעאָרדנעטענהויזע זיך אין דיא לאנגע ציעהען, איזט עס לייכט מאָגליך, דאסס דיא דעלעגאציאָנס-סעססיאָן פיעל שפעטער, אלס אים יוני שטאטטפינדען ווערדע.

* * *

אים איינערע איינפערקיאמקייט פאָן בולגאריען אבצו-ווענדען, איזט ר ו ס ס ל א נ ד אויף דען געדאנקען געקאָממען, אָסטערייך-אונגארן אין דען אָקקופירטען פראָווינצען ב א ס נ י ע ן אונד ה ע ר צ ע ג א ו ו י נ א צו בעאונרוהיגען. צו דיעזעם צוועקקע אונטערשטיטצט עס, מיט איינפערשטאנדניסס מ א נ ט ע נ ע ג ר א'ס, אללערלייא רייבער-באנדען, דיא אין דיא הערצעגאָווינא איינפאללען אונד פלינדערונגען פעראיבען. וויא מאן אוים גוטער קוועללע מעלדעט, ווערדען אין מ א נ ט ע נ ע ג ר א אללע פארבערייטונגען געטראָפפען, אים צאהלרייכע ב ע ו ו א פ פ נ ע ט ע ב א נ ד ע ן אויף געגעבענעס בעפעהל נאך דער ה ע ר צ ע ג א ו ו י נ א צו ווערפען. אָסטערייך-אונגארן טריפפט אללע פארבערייטונגען, אים מאָנטענעגראָ צו ציכטיגען. האָפפענטליך ווערדען וויר מיט דעם פירסטען נ י ק י ט א באלד פערטיג ווערדען אונד עס ניכט נאטהיג האבען, אונז זא וויט צו ענגאשירען, דאסס רוססלאנד איינצושרייטען ווינע בולגארישען געליסטע צו בעפריעדיגען אים שטאנדע ווייא.

* * *

דיא פאָן דען דייטשען בלאטטערן אין איס-ליכט געשטעללטע מ א ס ס ר ע ג ע ל ד י י ט ש ל א נ ד ס צום שוטצע דעם גרענצפערקעהרעס אונד צור אבוועהר דער פ ר א נ צ א ז י ש ע ן ה ע ט צ ע ן א ו י ף ע ל ז א ס ס - ל א ט ה ר י נ ג ע ן איזט בערייטס אנגעאָרדנעט. אים דער עלזאססישען הויפטשטאדט, ש ט ר א ס ס ב ו ר ג, קאממט פאלגענדע דעפעשע: „איינע מ י נ י ס ט ע ר י א ל - פ ע ר פ י ג ו נ ג פאָם 22. מאי בעשטימט: פאָן דאָננערשטאג, 31. מאי, אן מיססען אללע איבער דיא פ ר א נ צ א ז י ש ע ג ר ע נ צ ע צורייזענדען אויסלאנדער, אהנע אונטערשיעד, אב זיא אויף דער דורכרייזע בעגריפפען אָדער אים לאנדע אויפענטהאלט נעהמען וואָללען, זיך אים בעזיטצע איינעס פ א ס ס ע ס בעפינדען, וועלכער מיט דער בעשטאטיגונג דער דייטשען באָטשאפט אין פאריז צו פערזעהען איזט. דיא בעשטאטיגונג דארף ניכט אלטער זיין אלס איין יאהר. געווערבע-לעגיטימאציאָנסקארטען פיר אויסלאנדישע האנדלונגסרייזענדע ערזעטצען דען ערפארדערליכען פאסס ניכט. אויסלאנדער, וועלכע ניכט אים בעזיטצע איינעס רעגעלמאססיגען פאססעס זינד, זינד אן דער ווייטעררייזע צו הינדערן, נאטהיגענפאללס איבער דיא גרענצע צו פיהרען. רייכס-אנגעהאָריגע, וועלכע איבער דיא פראנצאָזישע גרענצע צורייזען, בעדירפען דעם פאססעס ניכט. אויסגענאָממען פאָן דער פאססספפליכט זינד דיא בעוואָהנער דער פראנצאָזישען גרענצגעמיינדען, זאָפערן זיא זיך צו געשעפטליכען צוועקקען אין דיא בענאכבארטע גרענצגעמיינדע בעגעבען אונד זיך פאר דעם גרענצפאָליצייא-בעאמטען ענטשפרעכענד אויסוויזען."

* * *

אין פ א ר י ז האט זיך איין ג ע ג ע ן ב ו ל א נ ש ע ה געריכטעטער פעראיין געגרינדעט, דער דען נאמען טראגט: „פ ע ר א י י ן פ י ר מ ע נ ש ע ן - א ו נ ד ב י ר ג ע ר ר ע כ ט ע". אן דער שפיטצע דעם פעראיינעס שטעהען מעהרערע הערפארראגענדע רעפובליקאנער. אין דעם פראָגראמם דעם פעראיינעס ווירד אונטער אנדערעם געזאגט, דאסס יעדער בירגער פראנקרייכס פערפפליכטעט זייא, זיינע רעכטע געגען יעדען גענעראל צו שיטצען, דער דיא מאססען פערבלענדע אונד אלס בעווערבער אים דען טהראָן פראנקרייכס אויפטרעטע.

* * *

וואהרענד אללערלייא קריעגסבעפירכטונגען געהעגט ווערדען, צו וועלכען ר ו ס ס ל א נ ד אנלאסס ניבט, קאממט אים פ ע ט ע ר ס ב ו ר ג דיא נאכריכט, דאסס דער צ א ר איינער דעפוטאציאָן, דיא איהן צו איינעם אים מאנאט יולי ד. י. אין קיעוו שטאטטפינדענדען יובילאומספעסטע איינלוד, פאלגענדעס זאגטע: „איך האָפפע, דאס יובילאומספעסט ווערדע נ י כ ט ד ו ר ך ו ו א פ פ ע נ ל א ר ם ג ע ש ט א ר ט ווערדען. אללע מיינע אנשטרענגונגען זינד דאראויף געריכטעט, ר ו ס ס ל א נ ד ד ע ן פ ר י ע ד ע ן צ ו ז י כ ע ר ן."

צור וואהל אין דונא-סערדאהעלי.

בעקאננטליך האט אין טהייל דער וואהלער דעם וואהלבעצירקעס דונא-סערדאהעלי אן דאס אבגעאָרדנעטענהויז דיא פעטיציאָן געריכטעט, דיא וואהל דעם הערן לודוויג פ. ק ר ו י ס צום אבגעאָרדנעטען דיעזעס בעצירקעס אלס נולל אונד ניכטיג צו ערקלארען, דא — וויא זיינע געגנער אנגעבען — דיעזע וואהל ניכט אים פרייעם ווילען ערפאלגט, זאָנדערן דורך בעשטעכונגען צו שטאנדע געקאָממען וואר.

דיא בעטרעפפענדע געריכטס-קאָממיססיאָן דעס אבגעאָרדנעטענהויזעס, וועלכער דיעזע פעטיציאָן צוגעוויעזען וואורדע, האט — וויא וויר בערייטס מעלדעטען — איינע אונטערזוכונג אין אנגעלעגענהייט דיעזער וואהל אנגעאָרדנעט אונד צו דיעזעם צוועקקע דען אבגעאָרדנעטען געאָרג לאָראנצ' נאך דעם וואהלבעצירקע דונא-סערדאהעלי אלס אונטערזוכונגסריכטער דעלעגירט.

דיעזע אונטערזוכונג האט נון פארגעסטערן אים געביידע דעם דונא-סערדאהעלי'ער בעצירקסגעריכטעס בעגאננען, אונד צוואר אין אנוועזענהייט דער פערטרעטער דער ביידען פארטייען. דער פער-

עהרענהאפטער ווייזע צו פערדיענען. פיר דען יונגענד-אונטעררייכט איזט אין האכסט מאנגעלהאפטער ארט געזארגט; דיא ארבייטער זינד מייסט אונפאלל-שטאנדיג אויסגעבילדעט, אונצורייכענד מיט ווערק-צייגען פערזעהען, אונד עס פעהלט איהנען דער אבזאטץ פיר איהרע פראדוקטע. דאהער וואר דאס ערפרייליכע בעשטרעבען, דאס זיך אין דער לעטצטען צייט אונטער דען איזראעליטען פא-לאסטינאס געלטענד מאכטע, זיך איינען זעלבסט-שטאנדיגען בראטערווערב צו זיכערן, ביזהער ניכט פאן דעם געווינשטען ערפאלגע בעגלייטעט, אונד נאך איממער זינד דיא מייסטען דערזעלבען דאראויף אנגעוויעזען, אין איהרעם עלענד דיא הילפע איהרער אויסווארטיגען גלויבענסגענאססען אין אנשפרוך צו נעהמען.

אום נון דיעזענען פאלאסטינענזישען גלויבענסברידערן, דיא אונטער דיעזען טריריגען פער-האלטניססען ליידען, צו הילפע צו קאממען, האט זיך אונזער פעראיין געבילדעט. ער אונטערשטיטצט דעמגעמאסס אים בעדירפניסספאללע :

1) דיעיעניגען, וועלכע זיך דיא בעפאהיגונג צום זעלבסטשטאנדיגען לעבענסאונטערהאלט אנ-אייגנען וואללען.

2) געווערבעטרייבענדע אללער ארט אין איה-רעם ערווערב.

3) שאן בעוואהרטע אונטערנעהמונגען אונד אנ-שטאלטען, דיא דיא גייסטיגע אונד מאטעריעללע העבונג אונזערער גלייבענסגענאססען אין פאלאסטי-נא בעצוועקקען, צ. ב. שולען, וואיזענהייזער, שפי-טאלער או. ז. וו.

דירעקטע געלדאונטערשטיטצונגען זאללען אין דער רעגעל נור אן דיעיעניגען געגעבען ווערדען, דיא לאנגערע צייט אים היילינגען לאנדע אנזאססיג זינד, אונד צוואר עמטוועדער אן זאלכע, דיא דורך אל-טער, קראנקהייט אדער דערגלייכען אן דער געווינ-נונג איהרעס לעבענסאונטערהאלטעס בעהינדערט זינד, אדער אן הערפארראגענדע ווירדיגע תלמיד-געלעהרטע, וועלכע קיינע סובסיסטענצמיטטעל בע-זיטצען.

קיינע נאציאנאליטאט אונטער דען איזראעליטען דעם היילינגען לאנדעס איזט פאן דען וואהלטהאטען דעם פעראיינעס אויסגע-שלאססען.

דיא טהאטיגקייט דעם פעראיינעס בערוהט אויף דען פרינציפיען דעם איבערליעפערטען יודענ-טהומס.

דיא לייטונג דעם פעראיינעס געשיעהט פאן איראפא אויס.

צור ענטגעגעננאהמע אונד בעגוטאכטען פאן געזובען זאוויא צור אויספיהרונג דער פערפיגונגען דעם פארשטאנדעס ווערדען לאקאלקאמיטעס אין פאלאסטינא געבילדעט; דערען טהאטיגקייט דער פארשטאנד אין געאייגנעטער ווייזע איבערוואכט.

מיטגליעד דעם פעראיינס קאנן יעדער איז-ראעליט ווערדען, דער זיך צו איינעם יאהרעסביי-טראג פאן מינדעסטענס 5 מארק אויף דרייא יאהרע פערפפליכטעט.

דיעס זינד דיא גרונדצינגע אונזערעס ווערקעס, דערען גענייערע פעסטשטעללונג דורך איין שטא-טוט אין באלדע ערפאלגען זאלל.

וויר גלויבען אבער שאן יעטצט אן אללע אונ-זערע האכהערציגען גלויבענסברידער דיא אויפ-פארדערונג ריכטען צו זאללען, אונז דורך איהרע טהאטיגע מיטווירקונג אין אונזערער ארבייט צו אונ-טערשטיטצען, פאן דער וויר פיר דיא וואהלפאהרט דער איזראעליטען דעם היילינגען לאנדעס דאס בע-סטע ערהאפפען.

גאבען, זאוויא אנמעלדונגען צור מיטגליעד-שאפט נימט יעדער דער אונטערצייכנעטען גערן ענטגעגען.

אים מאי 1888.

ראבבינער דר. הילדעסהיימער אין בערלין, פארזיטצענדער דעם קאמיטעס. עמאנועל בוימגארטען אין וויען. מ. ערלאנגער אין פאריז. בעניאמין פייכטוואנגער אין פירטה. העגרי א. פראנקלין אין לאנדאן. ליסמאנן פירטה אין פראנקפורט א. מ. אלפרעד גייגער אין פראנקפורט א. מ. זעליגמאנן מ. גאלדשמידט אין פראנקפורט א. מ. הערמאנן גומפערטץ אין האמבורג. בעניאמין הירש אין האלבערשטאדט. דר. ה. היינעמאנן אין פראנקפורט א. מ. הערמאנן לעהמאנן אין שטעטטין. גאטץ מארקס אין קאניגסבערג אין פר. סאמועל מאנטאגו אין לאנדאן. ע. י. מיכאעל אין פראנק-פורט א. מ. ארנאלד מערצבאך אין פראנקפורט א. מ. טה. אשינסקי אין ברעסלויא. ווילהעלם ס. פא-זען אין פראנקפורט א. מ. בעצ.-ראבב. דר. סאל-וועדי אין דירקהיים. זיגיסמונד שימטעל אין בערלין. סאמועל שטרויס אין קארלסרוהע.

וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומע-ראנטען אונד פריינדע, זיך מיט איהרען צושריפטען דירעקט אן אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אויך בימטען וויר, דיא אדרעססע דייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

וואיטצנער-רינג נומ' 3. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 3.

געשאפטסבעריכט

געטריידע-געשאפט. ווייצען וואר געסטערן מעסיג צו מארקטע געבראכט. דיא טענדענץ וואר שוואך,— פרייזע וואדען אום 10—15 קר. ביליגער.

ווייצען, טהייס 100 מעטער 82, קילאגראמם 7.45 גול, 100 מעטערצ' 81 קילא 7,50 גול — 500 מעטרצ. 80,5 קילא 7,50 גיר. 100 מעטערצנ. 80.5 קילא 7.45 גול, פעסטער-באדען 100 מעטרצנ' 80 קילא' ,7.47½ גולד, 100 מעטער-צענטנער 79,8 קילא 7 40 גילדען, 100 מעצ. 79, קילא 7 35 גול. 100 מטרצ 78 קילא' 7,35 גולדען באנאטער 100 מעטערצ' 78,8 קילא 7,35 גילדען. אבער-טהייס 300 מעטער-צענ' 77.2 קילא — 7. גול, — (אללעס פער 3 מאנאטע.)

קארן 5,65 — 5.80 גול.

גערסטע, פוטטער-וואארע 5,10 — 5,40 גול.

מאליז 6,85—7,50 גולד.

קוקורוץ 6,20 — 6.50 גול.

האפער, 5,10 — 5,27½ גול.

דיא אמטליכען געטריידע-נאטירונגען דער היעזיגען קארנהאללע זינד : ווייצען :

שוואר.	נאדאונג :	פעסטער-באדען :	טהייס :
	fl.kr. fl.kr.	fl.kr. fl.kr.	fl.kr. fl.kr.
77 קילא	6.90—6.95	7 10—7.05	7,15—7,10
78 „	7.——7.05	7.20—7 15	7 25—7.20
79 „	7.05—7.10	7.25—7.20	7,35—7,30
80 „	7.15—7.20	7.35—7.30	7,45—7.40
81 „	.——.—	.——.—	.——.—

רעפס. (קאהל) פער סעפטעמבער-אקטאבער 1888 10·87½—11.— גולד.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פריה-הערבסט 7,58 — 7,55 גול. האפער פער פריה-הערבסט 5,41—5,43 גול. קוקורוץ פער מאי-יוני 1888, 6 49—6 51 גולד.

וויענער פרייזע.

ווייצען פער הערבסט 7.78—7.83 גילד. פער פריה-יאהר 7,50—7 55 גול.

קארן אונגארישעס 71—73 קילא 6,30—6,45 גיר.

קוקורוץ אונג. 6·75—6,95 גולדען.

האפער אונגארישער 5,45 — 6,60 גילדען פער מעטער-צענטנער.

ריבאל 28,75 — ,29 גולד. פער מטרצ.

שפיריטוס 25,75 — .26 גולד. פער 10000 ליטער פערצענט.

וויענער שלאכטפיעהמארקט

דער אויפטריעב אויף דעם וויענער שלאכט-פיעהמארקט אם 22-טען ד. מ. בעטרוג 4801 שטיק. דאפאן וואדען 2188 אונגארישע, 1107 פאלנישע אונד 1506 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 800 קילאגראמם : אונגארישע מאסט-אכסען 48 — 58 גולד. פאלנישע 48. — ,54 גולד. אונד דייטשע 50 — .60 גולד.

הערויסגעבער או. פעראנטווארטליכער רעדאקטאר :
מ. סאבאלטשי.

אדאלף ראטה

הערענשניידער.

בודאפעסט, קאניגסגאססע 7, עקע ראטבאכגאססע.

עמפפיעהלט זיך צור אנפערטיגונג אללער גאטטונגען

הערען- אונד קנאבען-קליידער

אים דען פיינסטען אינ- אונד אויסלאנדישען שטאפ-פען, וועלכע איך שטעטס אם לאגער האבע, נאך דער נייעסטען פאסאן (בלי חשש שעטנז).

בעשטעללונגען ווערדען שנעלל אונד פראמפט עפ-פעקטואירט, מיט אויסנאהמע פאן שבת אונד יום-טוב.

Roth Adolf, Herren-Schneider.

Budapest, Königsgasse Nr. 7.

איינריכטונג

אונד

פערזארגונג

פאן

סאדאוואססער-פאבריקען.

Dr. Eugen v. Wágner,

Budapest.

Soroksárergasse 96.

Für

Liqueur-Erzeuger,

Hôtels, Kaufleute etc.

Zur Erzeugung sämmtlicher Liqueure von ausserordentlicher Feinheit empfehle ich eine neue praktische Methode.

Prospecte und Preislisten franco gratis.

Carl Philipp Pollak,

Essenzenfabrik,

Prag,

Klemensgasse …

„זינד זיא,“ פראגטע דאס מאדכען, „אויס דעם הויזע דעם בויערס, דער מיך פאן בראנדייז היעהער גע-בראכט האט ?“

„איך בין זיין זאהן,“ ערוויעדערטע יוסף, איהר נא-הער טרעטענד.

„זיא זעהען יא גאר ניכט אויס וויא איין בויער,“ זאגטע דאס מאדכען.

יוסף וואר פאן דיעזער בעגעגנונג זא זעהר איבערראשט, דאסס ער דאס מאדכען צו פראגען פערגאסס, וויא זיא אהנע דען פאטער היעהער געקאממען וואר.

יעטצט וואורדע וואגענגעראססעל פאן דער שטראס-סע הער פערנעהמבאר.

„קאממען זיא שנעלל“ ריעף דאס מאדכען פאסט אנגסטליך, „דא הינטער אונז קאממט איהר פאטער. איך וואללטע אויף איינעם וואקק געהען אונד עראפפעלן ניכט זיטצען אונד זא איז'ס דארט העריינגעפאהרען. דאצו בין איך ניכט גענוג בייערין.“

מיט דיעזען ווארטען איילטע זיא איבער דען שטעג הינוועג, יוסף פאלגטע איהר צאגערנד.

זא קאמען זיא אין דאס הויז, וואו זיא געשעל ער-ווארטעטע.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

זאאטענשטאנדס-בעריכט.

דען אמטליכען בעריכטען דעם מיניסטעריומס פיר אקקערבויא, האנדעל אונד געווערבע פאם 15. ביז 22. מאי איבער דען ש ט א נ ד ד ע ר ז א א ט ע ן ענטנעהמען וויר פאלגענדעס:

ו ו י י צ ע ן. אין פאלגע דער גראססען היטצע אונד טראקקענהייט קאננטע דיא הערבסטווייצענזאאט זיך ניר וועניג ענטוויקקעלן, אן איינצעלנען שטעללען פערגילבט זיא נאך אימער, איזט מיט אונקרויט דורכזעטצט, שיטטער אונד קליין; דער פריהיאהרסווייצען איזט שאן אין האלמע געשאססען; זאוואהל דיא הערבסט-, וויא דיא פריהיאהרסזאאט זינד דרינגענד דעם רעגענס בעדירפטיג. אין מעהרערען געגענדען איזט איך אין קלייגערעם מאססע דער ראסט פערברייטעט; שטעללענווייזע פינדען נאך אימער פערוייסטונגען דורך ווירמער שטאטט. דער פריהיאהרסאנבויא ווירד איך שאן דורך אונקרויט איבערוואיכערט.

ר א ג ג ע ן האט זיך — איסגענאממען אין דען קאמיטאטען זיעבענבירגענס, פערנער אים טאראנטאלער, טעמעשער, צום טהיילע איך אים יאס-נאריקן-סאלנאקער אונד שליעסליך אים פעסט-פיליש-שאלט-קישקונער קאמיטאט — ניכט זעהר ענטוויקקעלט; פאם הערבסטראגגען וואורדע פיעל דורך ווירמער פערניכטעט, אין דען דורך האבוואססער איבערשוועממטען געגענדען האט זיך דער אנבויא גראסטענטהיילס פערשלאממט; היע אונד דא טריפפט זיך אינקרויט, דיא זאאט שטעהט שיטטער, איזט קליין אונד פערשפריכט אים אללגעמיינען, דא דיא האלמע שאן עמפארגעשאססען זינד אונד אהרען אנזעטצען, דיא טראקקענהייט אונד היטצע אבער אנהאלט, איינע שוואכע ערנטע. פערהעערונגען דורך ווירמער וואורדען אים דען קאמיטאטען זאלא, ניטרא, יאס-נאריקן-סאלנאק אונד פעסט געמעלדעט.

ג ע ר ס ט ע בעדארף איך דעם רעגענס, טראטצדעם זיא דערצייט נאך צופריעדענשטעללענד שטעהט, היע אונד דא זאגאר זיך שאן ענטוויקקעלט; אם גינסטיגסטען שטעהט דיא זאאט צווישען דער טהייס אונד דער מאראש, וויא דיא האלמע שאן אהרען אנזעטצען; אנדערערזייטס פערגילבט אין איינגען געגענדען דער אנבויא, ענטוויקקעלט זיך קוים אונד ווירד פאן ווירמערן אנגעגריפפען, וויא אין דען קאמיטאטען נעאגראד, סאטמאר אונד סאלנאק-דאבאקא.

ה א פ ע ר איזט צוואר גוט איפגעגאנגען, דאך איזט איך היער דיא אונגינסטיגע וויטטערונג פאן נאכטהיילגעם איינפלוסס אונד ווירקט העממענד אויף דיא ענטוויקקעלונג; אין פאלגע דעם אם 13. אונד 14. געפאללענען רייפעס איזט דיא זאאט אן פיעלען שטעללען פערגילבט; אים קאמיטאטע קאמארן האבען דיא ווירמער שאדען פעראורזאכט.

ר ע פ ס. דער בעססער איפגעגאנגענע אנבויא האט שאן געבליהט אונד זעטצט גראסטענטהיילס שאן זאמען אן, דיא ערנטע ווירד יעדאך ניר שטעללענווייזע, זא נאמענטליך אין דען קאמיטאטען באטש, בעקעש, קראששא-סארעני אונד אראד איינע גוטע זיין, דא דיא זאאט זעהר שיטטער שטעהט אונד איך דורך רייף פיעל געליטטען האט; אין דען קאמיטאטען ניטרא, זאלא, בעקעש אונד באטש-באדראג וואורדע זיא פאן ווירמערן געשאדיגט.

מ א י ז איזט ניכט גוט איפגעגאנגען אונד מוססטע אן פיעלען שטעללען פריש אנגעבויט ווערדען, וואס איך יעטצט נאך ניכט בעענדעט איזט. דיא איפגעגאנגענע זאאט איזט שוואך אונד שיטטער, ליידעט דורך דיא גראססע היטצע, היע אונד דא שטעהט זיא צופריעדענשטעללענד; דער מאיז וואורדע צוואר פאם רייף איך געטראפפען, דירפטע זיך יעדאך היעפאן ערהאלען; אים פערשיעדענען געגענדען ווערדען איך שאן איבער פערוויסטונגען דורך ווירמער, נאמענטליך דורך אמייזען, קלאגען לייט.

ג א ר ט ע ן- אונד ה י ל ז ע נ פ ר י כ ט ע זינד צוואר שאן איפגעגאנגען אונד ענטוויקקעלן זיך גוט, דורך דען רייף ליטטען זיא יעדאך גראססען שאדען, וואורדען זאגאר היע אונד דא גאנצליך פערניכטעט; זא האבען נאמענטליך באהנען, ערבזען, פאראדייז אונד גורקען שאדען גענאממען.

ב י כ ו ו י צ ע ן אונד א נ ב ו י א ו ו י ק ק ע ן זינד צומייסט גוט איפגעגאנגען, דיא גוטע ענטוויקקלונג בעדינגט יעדאך איסגעביגען רעגען. דיא זאאט איזט פאן פלאהען גאנץ בעדעקקט.

ק א ר ט א פ פ ע ל ווערדען לינקס דער דאנויא נאך געזעטצט; דיא פריהען קארטאפפעל זינד שאן איפגעגאנגען, ווערדען שטעללענווייזע בערייטס געהייפעלט; אין פאלגע דעם רייפעס האט דער אנבויא שאדען געליטטען, איזט זאגאר אן איינצעלנען שטעללען ערפראדען; אים קאמיטאטע העוועש ריכטען אמייזען פערוויסטונגען אן.

ה א נ ף אונד ל י י נ ע ן זינד שאן איפגעגאנגען אונד שטעהען נאמענטליך אים באטשער קאמיטאט זעהר שאן. אים ציפסער קאמיטאט ווירד לייגזאמען אנגעבויט.

ט א ב א ק. דיא אנבוי-ארבייטען וואורדען דורך דאס אונגינסטיגע וועטטער שטארק געהינדערט; דער פריהאנבויא האט, נאמענטליך רעכטס דער טהייס, דורך דען רייף שטארק געליטטען; דיא יונגען פפלאנצען שטעהען צוואר נאך שטעללענווייזע גוט, ערפאלגרייכע הילפע קאנן יעדאך ניר איסגעביגער רעגען ברינגען. אים קרייעגבורנער קאמיטאט וואורדען פערזוכסווייזע דרייא יאך אנגעבויט.

צ ו ק ק ע ר- אונד פ ו ט ט ע ר-ר י ב ע ן ענטוויקקעלן זיך אין פאלגע דער היטצע אונד טראקקענהייט אים אללגעמיינען ניר שוואך, ליידען אין מעהרערען קאמיטאטען דורך פלאהע, מאיקאפער אונד דראהטווירמער, זינד צומייסט שיטטער אונד אונגלייך איפגעגאנגען אונד וואורדען שטעללענווייזע איסגעאקקערט אונד נייערליך אנגעבויט.

דיא ו ו י י ד ע ן ערהיישען איך רעגען, וויעוואהל דאס פיעה שטעללענווייזע נאך גענוגענד נאהרונג אויף דענזעלבען פינדעט, זינד אן מאנכען ארטען דיא איסזיכטען ניכט פיעלפערשפרעכענד.

אן דען ר ע ב ע ן טרעטען דיא שפירען דעם שטארקען ווינטערס אימער מעהר צו טאגע, דענזעלבען האט איססער דער קאלטע איך נאך דער יינגסטע רייף געשאדעט, צודעם ענטוויקקעלן זיא זיך אין פאלגע דער גראססען היטצע יעטצט לאנגזאם. צווישען טהייס אונד מאראש ווערדען דיא רעבען געהייפעלט, וואס אין זיעבענבירגען שאן בעענדעט וואורדע.

א ב ס ט ווירד קוים איינע ערנטע ערגעבען, נאכדעם דיא אבסטביימע אין איהרער בליטהע פאם רייפע געטראפפען וואורדען; אים קאמיטאטע טשאנאד האבען דיא רויפען, רעכטס דער טהייס אונד אים גראנער קאמיטאטע אבער דיא אינזעקטען שאדען אנגעריכטעט.

דער רייף פאם 12., 13. אונד 14. ד. מ. האט נאמענטליך דאס אבסט אונד, דיא גארטענפריכטע שטארק מיטגענאממען, אונד איזט דער פעראורזאכטע שאדען אין עמפפינדליכער, עבענזא האבען דיא רעבען, פערנער איך דיא קנאללענגעוואכסע אונד הילזענפריכטע היעדורך נאמהאפטע איינבוססע ערליטטען; וועניגער פיהלבאר געשטאלטעטע זיך דער רייף ביא ראגגען, רעפס, האפער אונד מאיז. אין דען קאמיטאטען קראששא-סארעני, אראד, טעמעש אונד הוניאד מעהרען זיך דיא קאלומבאטשער פליעגען זעהר; דאס פיעה מוסס אים שטאלל בלייבען.

מאטריקענבעצירקע.

נ א ד י-א ט א ד (קאמ. שאמאדי). פראוידענט: ארא‌לף הירש, מאטריקענפיהרער: ראבבינער דר. יאקאב שטיינהערץ.

ס י ל ל-ש א ר ק א נ י (קאמ. אדענבורג). פראוידענט: איזאק געשטעטטנער, מאטריקענפיהרער: ראבבינער איזראעל ברוין.

ש א ר ק א ד (קאמ. ביהאר). פראוידענט: ווילהעלם וויססברונן, מאטריקענפיהרער: ראבבינאטס-שטעללפערטרעטער דאוויד פ קק.

איינגעזענדעט.

דא מיינע ענקעל מיכל ליב אונד משה קעסטענבוים, געלד אויף מיינען נאמען ענטלעהנען אונד איך אין מיינעם נאמען געלדער פיר ר' מאיר בעל הנס איינהעבען, ווארנע איך היערמיט יעדערמאנן דאפאר, דען ביידען גענאננטען פערטרויען צו שענקען, דען איך צאהלע פיר זיא קיינע וויא אימער געארטעטע שולד. ווער אין מיינעם נאמען פיר ר' מאיר בעל הנס געלד זאממעלט, מיסס זיך מיט דעם ביכע איסווייזען, וועלכעס מיט מיינעם זיעגעל פערזעהען איזט.

הק' נפתלי הירצקא הלוי,
מתגורר פה ראצפערט.

בריעפע דער רעדאקציאן.

העררן ס' ל' אין ל. וויר האלטען עס פיר ראטהזאמער, יעטצט, דא דיא זאכע בערייטס פערגעססען איזט אונד דיא דרשה של הרב הגאון מוה' משה כ"ץ נ"י רב דק"ק מיר ווירקליך אויף אללע צוהארער דען בעסטען, הערצגעווינגענדסטען איינדרוקק מאכטע, איינע פאלעמיק איבער דיזען געגענשטאנד צו פערמיידען.

העררן מ' ר' אין ז. אד 1: זיא זינד פאלקאממען אים רעכטע, לייראר זיעהט עס אין דיזער בעציעהונג זעהר טרוירינג איס, דא פיעלע פפריכטפערגעססענע דענקען: כסף יענה את הכל. — אד 2: דיא בעטרעפפענדע אישהאראקסע געמיינדע, וועלכע עשווא 200 מיטגליעדער צאהלט, האט איינען ראבבינער.

העררן מ' ד' ר' אין ק. רעכט גערן, אבער צו גראסס פיר דען ראום אונזערעס בלאטטעס.

העררן נ' ר' אין פ. איבער דיא גענעהמיגונג דעס בעשלוססעס דער פרעססבורגער שאדס-רעפרעזענטאנץ האט דאס קאניגל. מיניסטעריום דעם אינגערן צו ענטשיידען, נעגען וועלכעס דיזער בעשלוסס איינגעשליך געריכטעט איזט. געוואהנליך האט יענעס מיניסטעריום דיא קאסטען צו טראגען, וועלכעס דיא מיליטאר-אסטיסטענץ אנארדנעט; ביא דען פרעססבורגער יודענקראוואללען וויללל מאן יעדאך, וויא עס שיינט, האהען ארטס איינע איסנאהמע מאכען. זיא האבען גאנץ רעכט, ווענן זיא בעהייסטען, דאסס אונזערע דען צו ערלעגענדען 5000 פל. אויך דאס געלד דער יודען זיך בעפינדען ווירד, דענען מאן דיא פענסטער אונד דיא קאססע איינגעשלאגען האט.

העררן א' ל' אין ה. דיא איינשאלטונג דער געווינשטען אנצייגע קאסטעט 1 פל.

העררן מ' וו' אין ב. א. וואללען זיא זיך געפאלליגסט דייטליכער אויסדריקקען, וואס איינגענטליך איהר וואונש איזט.

העררן ס' ה' אין ב. ה. אויך דרייא דירפטען געניגען עס ווירד ריקקזיכט גענאמען.

העררן ס' נ' אין ב. דאמיט קאננען וויר איהנען ניכט דיענען, דא מיססען זיא זיך אן איינע מאדע-צייטונג ווענדען.

העררן וו' א' אין ס. אד 1: „Nagysád“ איזט אין זאלכען פאללען אללגעמיין געבריייכליך. אד 2: בעטרעפפענדער באראן איזט ניכט יודע. — אד 3: פארנאמע ערוואיד, דער יונגפערהייראטעטע איזט זיין זאהן.

העררן פ' נ' אין חס. בעטרעפפענדער איזט, וויא וויר גלייבע, אין סט.-לואיז; בעשטיממט וויססען וויר עס יעדאך ניכט.

העררן ה' ס' אין ש. ל. וויר האבען פאן איהרער וו. צושריפט נאטיץ גענאממען אונד ווערדען נאטירליך דעם איבעל אבהעלפען.

העררן ס' ל' אין ק. דיא פראגע מאג זיך פארערם ... דאס ראבבינאט אין ש. ווענדען.

טרעטער דער וואהלגעמנער, דר. וואלענטין שאמאדי, שטעללטע דען אנטראג, דאסס דיא פערהאנדלונג ניכט אים בעצירקסגעריכטסגעביידע, זאנדערן אים שטוהלריכטעראמטע אבגעהאלטען ווערדע, וויל דיא מיטגליעדער דעם בעצירקסגעריכטעס פיר קרויס געשטיממט האטטען. געגען דיעזען אנטראג פראטעסטירטען דיא ביידען פערטרעטער דער וואהלער דעם הערדן קרויס, דר. אנטאן פאדאר אויס בודאפעסט אונד דר. נאטהאן ציפסער אויס דונא-סערדאהעלי, וויל עבען מעהרערע בעאמטע דעם שטוהלריכטעראמטעס אין אויפריגסטער וויזע געגען קרויס אגיטירט האבען.

דער אונטערזוכונגסריכטער, אבגעארדנעטער לארינצי, זאה איין, דאסס אין דעם אויפריגען קארטעשקעדירען דער שטוהלריכטערליכען בעאמטען מעהר פארטייליכקייט ליעגע, אלס אין דער בלאססען שטיממען-אבגאבע דער בעצירקסריכטער אונד פאללטע דיא ענטשיידונג, דאסס דיא אונטערזוכונגספערהאנדלונגען אים געביידע דעם בעצירקסגעריכטעס שטאטטצופינדען האבען.

היעטע בעגיננט אין דיעזער אנגעלעגענהייט דיא פערנעהמונג דער צייגען.

אנטיסעמיטישעס אויס בערלין

דאס ביסמארק'שע בלאטט, דיא „נארדדייטשע אללג. צייטונג" דרוקקט מערקווירדיגערווייזע איינען געגען דיא יידישען קאפיטאליסטען געריכטעטען ארטיקעל דער „קאנסערוואטיווען קארעספאנדענץ" אב. דאסס דאס ביסמארק'שע בלאטט דיעזען ארטיקעל אהנע בעמערקונג אבדרוקקט, איזט אומזא אונערקלארליכער, אלס יא דאסעלבע בלאטט ערסט אין דען לעטצטען טאגען דען אנטיסעמיטען זא הארט אן דען לייב גערוקקט וואר. דאך דיא וועגע ביסמארק'ס זינד אונבערעכענבאר.

אין דעם ערוואהנטען ארטיקעל הייסט עס:

„מאן קאנן זיך ניכט דאריבער טיישען, דאסס וויר פאר דער נאטהווענדיגקייט איינער ערנסטען שארפען פריפונג דער יודענפראגע שטעהען. נאטירליך דענקען וויר ניכט אן זא אונאיבערלעגטע פלאנע, וויא אויסווייזונג אדער אבשאפפונג דער יודען. דיעזעניגען וועלכע זאלכע פלאנע אויפווערפען, האבען דען געגנערן (אלזא דען יודען) נור דיא אבוועהר ערלייכטערט אונד זיך אנטיפאטהיען צוגעצאגען. פיר אונז ליעגט דער קערן דער פראגע אין דער ערשרעקקענדען פערשיעבונג דער בעזיטצפערהאלטניססע צו גונסטען דעם מייסט יידישען גראסספקאפיטאלס אין דייטשלאנד, פראנקרייך אונד אנדערען לאנדערן. עס האנדעלט זיך אים מעהר, אלס אים איינע גראססע פאליטישע געפאהר. ווענן דיעזער ענטוויקקלונג ניכט ענערגיש איין ריעגעל פארגעשאבען ווירד, האבען וויר דיא אויסזיכט פאר אונז, דאס גראססקאפיטאל אלס שטארקסטע גראססמאכט אים ראטהע דער קעניגע אונד פעלקער עטאבלירט צו זעהען. דיעזער צושטאנד קאנן פאן קיינעם עהרליעבענדען פאלקע איבער דיא דויער ערטראגען ווערדען. עס מוסס אום יעדען פרייז איין וועג געפונדען ווערדען, אום עס אונמאגליך צו מאכען, זיך מיהעלאז צו בערייכערן, וויא עס יעטצט אן דער בארזע געשיעהט. עס מוסס איין פעסטער גריפף געטהאן ווערדען, ווענן עס צום ערפאלג פיהרען זאלל. אונזער צייט האט — ווענן מאן וויל — מיט דער „קאנפעסיאנעללען" זייטע דער פראגע גאר ניכטס צו טהון; וויר ווענדען אונז געגען דיא פאלקספערדערבונג אונד פאלקס-אויסזייגונג, פאן וועלכער זייטע זיא אימער קאממט."

דיעזע „בעטראכטונגען איבער דיא יודענפראגע", וועלכע דאס אנטיסעמיטישע בלאטט אנשטעללט, דרוקקט נון ביסמארק'ס בלאטט אב. וואס לעטצטערעס דאמיט בעצוועקקט, איזט ניכט קלאר. פיעלליכט וויעס זיך דאס בלאטט דעמנאכסט צו איינעם קאממענטאר פעראנלאססט.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

(אינזערען געעהרטען לעזער) האפפען וויר אין דען נאכסטען טאגען איינע מיטטהיילונג מאכען צו קאננען, וועלכע זיא אנגענעהם איבערראשען דירפטע.

(דער קאניג אין איטאליען.) דער „קאלנ. צטג." ווירד אויס ראם געמעלדעט: „דער זייט לאנגע געפלאנטע בעזוך דעם קאיזער-קאניגס פאן אסטערייך-אונגארן ביי דעם קאניג הומבערט ווירד אין נאכסטער צייט, וואהרשיינליך אנלאסליך דער מאנאווער אין באלאגנא, אבגעשטאטטעט ווערדען."

(שפענדע דעם קאניגס-פאארעס.) מאיעסטאט דער קאניג האט אין זיינעם אונד אים נאמען איהרער מאיעסטאט דער קאניגין דעם אונטערשטיטצונגס-קאמיטע צו גונסטען דער אונגארישען איבערשוועממטען פיר טויזענד גולדען געשפענדעט.

(קאיזער פרידריך) האט פארגעסטערן איינע פאהרט פאן שארלאטטענבורג נאך בערלין אונטערנאממען אונד געסטערן דער טרויאונג זיינעס ענקעלס, דעם פרינצען היינריך מיט דער פרינצעססין איירענע פאן העססען ביינעוואהנט.

(קריעגספארבערייטונגען.) דיא דירעקציאן דער קאניגליך אונגארישען שטאאטסבאהנען האט דיא רעוויזיאן זאממטליכער געדעקקטען פראכטענוואגגאנס אנגעארדנעט, אום פעסטצושטעללען, וויא פיעלע זאלכער וואגגאנס זיך צור איינריכטונג פיר דען פערוואונדעטען-טראנספארט אייגנען. — אויס פראנקפורט ווירד טעלעגראפירט: „דיא רייכס-מיליטארפערוואלטונג האט דיא העססישען פארסט-אדמיניסטראציאנען בעפראגט, וויא פיעל האלץ צו בעפעסטיגונגס- אונד פייערונגס-צוועקקען אים נאטהפאללע אין קירצעסטער צייט געליעפערט ווערדען קאננע."

(דער וואיטצנער בישאף) קאנסטאנטין שוסטער האט אויף זיינער אינשפעקציאנסרייזע אין נייפעסט זאממטליכע אפפענטליכען געביידע בעזיכטיגט; אונטער אנדערעם אויך דאס וואיזענהויז, וואזעלבסט איינע ערגרייפענדע סצענע זיך אבשפיעלטע. אלס נעמליך דער אינשפעקטאר יאקאב פאלאטאי, איין איזראעליט, איינער דער גרינדער דעם אינסטיטוטס, דען האהען גאסט אין ווארמען ווארטען בעגריססטע, ווארדע דער בישאף דערארט פאן ריהרונג איבערמאנט, דאסס ער דען רעדנער אומארמטע אונד קיססטע. דיעזער קוסס דעם קאטהאלישען קירכענפירסטען האט בעזאנדערס אין דען קרייזען דער נייפעסטער אנטיסעמיטען גראססעס אויפזעהען ערעגט.

(איין יידישער גענעראל-קאנזול.) דער ערנעננונג דעם הערדן וויגמונד שפיטצער צום היעזיגען גענעראל-קאנזול פיר דיא אמעריקאנישע רעפובליק אורוגוואי ווארדע דיא גענעהמיגונג ערטהיילט.

(איינע פריינדין פראנץ דעאק'ס) אין שאיטאר, דעם געבורטס-ארטע פראנץ דעאק'ס, איזט דיעזער טאגע איינע מיט דעם „ווייזען דער נאציאן" בעפריינדעט געוועזענע האכבעטאגטע יידישע פרויא נאמענס שטאלצער געשטארבען. דיעזע פרויא האט זיך איהרעס וואהלטהאטיגקייטסזיננעס וועגען אללגעמיינער זימפאטהיע ערפרייט. צו דעם בעגראבניסס, וועלכעס אין זאלא-עגערסעג שטאטטפאנד, דא שאיטאר קיינען יידישען פריעדהאף האט, ענטזענדעטע דיא געמיינדע שאיטאר מעהרערע דעלעגירטע.

(וועגען דער שאנערער-דעמאנסטראציאנען) ווערדען אין וויען טאגליך נייע פערהאפטונגען אין אונטערזוכונג געצאגען, דא דיא פאליציי דען שטרענגען אויפטראג

געשיכטע

דעם אונגארישען פרייהייטסקאמפפעס.

(52-טע פארטזעטצונג.)

דער פאן קאששוטה פארגעשלאגענע בעשלוסס לויטעט ווייטער פאלגענדערמאססען:

„דיא רעפרעזענטאנטען דער נאציאן האלטען עס פיר איהרע פפליכט, דיא אהנע מיניסטעריעללע געגענצייכנונג ערשיענענען, אונגעזעטצליכען קאניגליכען פעראָרדנונגען, ווייל זיא ניכט אונטערשריעבען זינד, פיר אונגעזעטצליך אונד אונגילטיג צו ערקלארען. דעם גראפען פראנץ לאמבערג פערביעטען זיא היערמיט אים נאמען דעם געזעטצעס אונד דער פערפאססונג, דאס אבערקאממאנדא איבער דיא אין אונגארן בעפינדליכען טרופפען אונד איבער אירגענד וועלכע בעוואפפנעטע שאארען צו איבערנעהמען. אללען אים לאנדע בעפינדליכען טרופפען אונד זאנסטיגען בעוואפפנעטען שאארען געביעטען זיא אים נאמען דעם געזעטצעס, דאסס זיא זיך ניכט אונטערפאנגען, דען גראפען פראנץ לאמבערג אלס אבערקאממאנדאנטען אנצוערקענען. דיא רעפרעזענטאנטען דער נאציאן ערקלארען היערמיט, דאסס גלייכוויא זיא זעלבער זיך פערפפליכטעט פיהלען, דיא פערלעטצונג דער לאנדעסקאנסטיטוציאן ניכט שטילשוויינגענד צו ערטראגען, זא ערווארטען זיא אויך פאן דעם רעכטסבעוואוסטזיין דער געזאממטען נאציאן, דאסס זיא דיא קאנסטיטוציאן דעם לאנדעס אונפערזעהרט צו וואהרען וויססען ווערדע. דיעזער בעשלוסס איזט דורך דען מיניסטערפרעזידענטען אונד דורך דען לאנדעספערטהיידיגונגס-אויסשוסס צור אפפענטליכען קענטניסס צו ברינגען. אויך זאלל ער אויף דיעזעם וועגע אללען בעהערדען, בעזאנדערס אבער דער געגען דיא רעבעללען אונד אויפריהרער אים פעלדע שטעהענדען ארמעע אונד דען בעוואפפנעטען שאארען צוגעזענדעט ווערדען. פאן דיעזען שריטע ערווארטען דיא רעפרעזענטאנטען דער נאציאן, דאסס זיא דאס ערסטע, פערפאססונגסמאססיגע פאטערלאנד פאן דעם מיט בעוואפפנעטער האנד איינגעפאללענען פיינדע בעפרייען אונד זיך דאדורך דען עהרענוואמען דער רעטטער דעם פאטערלאנדעס אונד זיינער געזעטצליכען פרייהייט ערווערבען ווערדען.

„דעם מיניסטער-פרעזידענטען אבער אונד דעם לאנדעספערטהיידיגונגס-אויסשוסס ווירד איינגעשארפט, דאסס זיא צום שוטצע דעם לאנדעס אללעס פארקעהרען אונד מיט דער, דער קאנסטיטוציאן שולדיגען טרייע אללער צור פערטהיידיגונג געאייגנעטען פונקטע זיך פערזיכערן. ניעמאנד וואגע, דיעזעם ענטגעגען צו האנדעלן, ווענן ער זיך ניכט דעם שווערען פערברעכענס, צום אטטענטאט דער קאנסטיטוציאן ביינעטראגען צו האבען, שולדיג מאכען וויל."

דאס הויז נאהם דען פאן קאששוטה אין קירצען ווארטען אבגעפאססטען פארשלאג אהנע ווידערערעדע אן אונד בעשלאסס, דא באטהיאני ניכט אין דער הויפטשטאדט אנוועזענד וואר, אויף קאששוטהס אנטראג, דאסס דער לאנדעספערטהיידיגונגס-אויסשוסס מיט דעם פאללצוג דיעזער בעשטיממונגען צו בעטרויען זייא.

באטהיאני איילטע אין דאס לאגער, אום דאזעלבסט מיט לאמבערג צוזאממענצוטרעפפען. ער האפפטע, דאסס ער דורך פערמיטטלונג דיעזעס מאננעס נאך אללעס צום גוטען ווענדען ווערדע קאננען. אבער ער טראף איהן ניכט אים לאגער. אין דער מיינונג, דאסס ער ביי יעללאטשיטש זיין קאננע, וואנדטע ער איינען באטען צו דיעזעם הינאיבער, אבער לאמבערג וואר אויך דארט ניכט. זיינע בעמיהונגען האטטען זיך אלזא אלס איינע פרוכטלאזע ערוויעזען. נון פאדערטע ער יעללאטשיטש אויף, ער מאגע, וויל לאמבערג מיט דער שליכטונג דער אנגעלעגענהייטען בעטרויט ווארדען זייא, דיא פיינדעליכקייטען איינשטעללען.

אבער יעללאטשיטש אנטווארטעטע, דאסס ער דער פראקלאמאציאן זיך ניכט פיגע. אינדעססען בעוויללינגטע ער איינען איינטאגיגען וואפפענשטיללשטאנד. מיטטלערווייל טראפען דיא רעפרעזענטאנטען דעם לאנדטאגעס איין, אום דיא בעשליססע דעם הויזעס אים לאגער בעקאננט צו מאכען.

באטהיאני, דער נאך אימער ניכט אללע האפפנונג אויפגאב, היעלט דיעזען פארגאנג אין בעטרעפף דער ארמעע פיר געפאהרליך. דיא קונדמאכונג פאנד דעסהאלב אויך ניכט שטאטט. דיא אפפיציערע יעדאך גאבען איהר עהרענווארט, דאסס ווענן יעללאטשיטש נאך אבלויף דעם וואפפענשטיללשטאנדעס זיא ניעדערמאלס אנגרייפע, זיא דיא וואפפען ניכט פריהער ניעדערלעגען וואללטען, אלס ביז אויך דער לעטצטע מאנן זיינער ארמעע אויס דעם לאנדע געיאגט זיין ווירד.

וואהרענד זאלכעס זיך אים לאגער צוטרוג, דורכקרייצטען פערשיעדענע געריכטע דיא הויפטשטאדט. פיעלע בעהויפטעטען, דאסס אויף דער דאנויא מיליטאר הינאבקאממען אונד פעסט בעזעטצען ווערדע. אנדערע ערצאהל־

* א. האַרטלעבענס געריכטס-
ביבליאָטהעק.) רעדיגירט פאָן דר. א. פאָן
תארשעטצקי. אין האלבמאָנאטליכען העפ-
טען פאָן 3 באָגען אומפאנג א 30 קר. A. Hartleben's)
(Verlag in Wien אונטער אבינעם טיטעל בעגינט
דיא רירייגע פערלאגסהאנדלונג, אונטער מיטויר-
קונג הערפאָררעגענדער פאכשריפטשטעללער,
איינע פארטלייפענדע זאממלונג אויספיהרליכער
אונד אינטהעסיסער דארשטעללונגען אינטער-
עססאנטער אונד וויכטיגער
פראצעססע אללער נאציאנען, אויס דער
געגענווארט אונד יינגסטען פערגאנגענהייט. וועלכע
וואהל אנשפרוך אויף דיא בעאכטונג ווייטערער
קרייזע מאכען דארף. מיט דער שטרענגסטען אונ-
פארטייליכקייט וואללען הורך דיעזעלבע אין אומ-
פאססענדער דארשטעללונג אללע וויכטיגען פראַ-
צעססע דעס אין- אונד אויסלאנדעס אונטער צו-
הילפענאהמע דער בעריכטע דער גראססען פרעס-
סע אונד יא נאטהיג, אויף גרונד דעם אקטענמא-
טעריאלעס זעלבסט, אין דען וויכטיגסטען פונקטען
אין דיא זאממלונג איפגענאממען אונד איהרע בע-
דייטונג פיר דאס זאציאלע אדער פאליטישע לעבען
ענטשפרעכענד געווירדיגט ווערדען. א. הארט-
לעבענס געריכטס-ביבליאטהעק
פערפאלגט איינען ערנסטען אונד האהערען צוועקק
אונד ווירד איינע טבענזא אינטערעססאנטע אלס
בעלעהרענדע לעקטירע ביעטען. פאן דיעזעם גע-
וויכטספונקטע אויס, גלייבען וויר דיעזעס אונטער-
נעהמען בעסטענס עמפפעהלען צו קאננען. — דאס
אונז ואעבען צוגעהענדע העפט דיעזעס אונטערנעה-
מינס ענטהאלט איינען סטענאגראפישען, ווארטגע-
טרייען אונד שטרענג אביעקטייוען בעריכט איבער
דען יעטצטער טאגע פערהאנדעלטען פראצעסס
געגען דען אסטערה. רייכסטאגסאבגעארדנעטען
געארג ריטטער פאן שאנערער.
געגענאיבער דעם ביישפיעללאזען אינטערעססע.
וועלכעס דיעזער פראצעסס אין אללען קרייזען דער
געזעללשאפט אונד אים אין- אונד אויסלאנדע ער-
רעגט, בעדארף עס וואהל קיים דער בעזאנדערען
עמפפעהלונג דיעזער ליכטפאללען דארשטעללונג
דער גאנצען געריכטספערהאנדלונג.

* יוער פערדריעסליך, מוטהלאז אין פאלגע
זיינעס ליידענס איזט, דעם קאנן נור איין פערזוך
מיט דען סט. יאקאב'ס-מאגענטראפפען עמפפאהלען
ווערדען, שנעללע היילונג איזט דאנן געוויסס, וויא
פאלגענדער בריעף בעווייזט: „דיא מיר געזאנדטע
פלאשע סט. יאקאבסטראפפען בעקאממט מיר זא
וואהל, דאסס איין לעבענסמוטה מיך בעזעעלט, וויא
איך העגועלבען פאהער ניע געקאנגט; דארום
בעסטען דאנק פיר דיא הילפע. דיא קור אבער
ווערדע איך נאך פארטזעטצען, דעסהאלב ביטטע
איך אומגעהענד נאך אום 3 פלאשען. האכאכטענד
היינר. אייסט, לאנגענבריקק ביא וויעזע (גראפליך).
קר. ניישטאדט א.-של." אבינע סט. יאקאבסטראפ-
פען זינד נור עכט (שוטצמארקע „J." אים שטערן)
צו האבען אין דען אפאטהעקען: פלאשע א. וו. 60
קר., גראססע פלאשע 1 פל. 20 קר. צענטראל-
דעפאט מ. שולץ, האנגאווער, עשערשטר. 10.
Apotheke Josef v. Török — Moldovanyi —
F. v. Pillich — Szöllössy Istvan — und R.
Egressy's Wittwe, sämmtlich in Budapest

סליאטש.

עמפפעהלע מיינע נעטטען, מיט אללעם קאמ-
פארט פערזעהענען צימּמער צו בילליגען פרייזען,
זאוויע שפייזען נאך גראססטער אויסוואהל
בהכשר גמור
אונד אללערלייא געטראנקע פריזווירדיג.
נאהערע אויסקינפטע ערטהיילט יעדערצייט
בערייטוויללינגסט
JAKOB STRAUS, Hotelier, Szliács.

קאָנקורז.

אן דער געפערטיגטען אפפענטליכען זעכס-
קלאססיגען איזראעל. פאלקסשולע איזט מיט בעגינן
דעס נאכסטען שוליאהרעס דער פאסטען איינעס
בעהארדליך געפריפטען לעהרערס צו בעזעטצען,
וועלך לעטצטערער אין ווארט אונד שריפט דער
אונגארישען, דייטשען אונד העבראישען שפראכע
פאללקאממען מאכטיג זיין מוסס. — ביא בעזאנדע-
רער קעננטניסס דעס העבראישען אונד תלמודישען
וויססענס ווירד זעלבעם אויך דיא גאנצע לייטונג
דער שולע איבערטראגען. געהאלט פער יאהר 500
פל. א. וו. — צולאגע אלס דירגירענדער לעהרער
200 פל. א. וו. — בעפארציגט ווערדען, דיא אים
שטאנדע זינד, נאטווענדיג מיטטעלשולען צו אונטער-
ריכטען. דיא אויך אויף בעדייטענדעס געבענאיינ-
קאממען מיט בעשטיממטהייט רעכנען קאננען. —
רייזעשפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פער-
גיטעט. — געזוכע זינד לאנגסטענס ביז 1-טען יולי
ל. י. אן דען געפערטיגטען שולפארשטאנד צו
ריכטען.
Gr.-Tapolcsány (Neutraer Kom.), in Mai 1888.
Für den Schulvorstand
JAKOB LÖWBEER senior.

קאָנקורז.

ביא דער היעראָרטיגען אָרטה. איזר. קול-
טוס-געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס קוואלי-
פיצירטען מאטריקענפיהרערס צו בעזעטצען, דער
צוגלייך אלס געמיינדע-נאטאר, געלעגענטליך אויך
אלס רעליגיאנס-לעהרער אן דער היעזיגען אָרטה.
געמיינדע-שולע צו פונגירען האט. בעווערבער אום
דיעזע שטעללע, דיא דער אונגארישען אונד דייטשען
שפראכע אין וואָרט אונד שריפט ליטעראריש אונד
פאללקאממען מאכטיג זינד, אונד דיא אויף פערלאנ-
גען פערזאנליך ערשיינען ווירדען, וואללען איהרע
געזוכע אין אבען ערוואהנטען שפראכען נעבסט
צייגניססען איבער קוואליפיקאציאן, איבערהויפט
אויסווייזע איבער ביזהעריגען עכט יידישען אונד מאַ-
ראלישען לעבענסוואנדעל פאן אנערקאנגטען אָרטה.
רבנים ביז ענדע דיעזעס מאנאטס אן געפערטיגטען
פארשטאנד איינזענדען. רייזע-שפעזען ווערדען אויס-
שליעססליך נור דעם אקצעפטירטען, אדער דעם
מאן זאלכע ביא דער בערופונג פערשפריכט, פער-
גיטעט. — יאהרעסגעהאלט 4-500 פל.
S. A. Ujhely, den 8. Mai 1888.
יצחק שווייגער רה"ק.
IGNÁCZ SCHWEIGER, Präses.

געזוכט

ווירד איין טיכטיגער ערציעהער צו 2 קנאבען, דיא
דיא עלעמענטאר-שולע בעזוכען. דערזעלבע מוסס
בעזאנדערע בעפאהיגונג האבען צום תלמוד-
אונטעררייכט, פערנער אין דער דייטשען אונד אונ-
גארישען שפראכע פאללקאממען ווערזירט זיין.
געהאלט פער יאהר 200 פל. אונד גאנצליכע פער-
פפלעגונג.
REIZMAN HERMAN, Kis-Várda.

אדאָלף ראָטה

הערענשניידער,
בודאפעסט, קאָניגסגאססע 7, עקקע ראָמבאכגאססע,
עמפפיעהלט זיך צור אנפערטיגונג אללער גאטטונגען
הערענ- אונד קנאבענ-קליידער
אויס דען פיינסטען אינ- אונד אויסלאנדישען שטאָפ-
פען, וועלכע איך שטעטס אם לאגער האבע, נאך
דער נייעסטען פאסאן (בלי חשש שעטנז).
בעשטעללונגען ווערדען שנעלל אונד פראמפט עפ-
פעקטואירט, מיט אויסנאהמע פאן שבת אונד יו"ט.
Roth Adolf, Herren-Schneider,
Budapest, Königsgasse Nr. 7.

MERTENS & Comp.
פאָטאָגראפישעס אטעליער
ערסטען ראנגעס.
Budapest, Elisabethplatz Nr. 7.
Ecke Wienergasse.
דאס גראססטע אונד טעכניש אם פאלל-
קאממענסטען איינגעריכטעטע אטעליער.
גרופפענאייפנאהמען
ביז צו 70 פערזאנען. אויסשליססליכע
מאמענט-אויפנאהמען ווערדען אויסגעפיהרט.
אלבילדער אין קונסטפאללער
אויספיהרונג.

גאסטהויז-ערעפפנונג

אים קורארטע ראזנוי (מאהרען).
בעעהרע מיך, דען פ. ט. קורגאסטען, דא ראזנוי בע-
זוכען, דיא האפליכע אנצייגע צו מאכען, דאסס איך מיין
גאסטהויז אם 25. מאי ל. י. אין דער געביינשטאססע נומ'
126 אי"ה ערעפפנען ווערדע. פיר גוטע שפייזען, פיינע
ווינע אונד סאלידע בעדיענונג האבע בעסטענס געזארגט.
ערקונדיגונגען וועגען עכט כשרות קאננען ביא הרב הגאון
מו"ה זלמן שפיצער נ"י אין וויען איינגע-
צאגען ווערדען. — דא דיא ימים נוראים היער שאן אם 6.
סעפטעמבער בעגיננען, האבע איך אויך פיר איין בית הכנסת
אונד פראמטע שלוחי-צבור פיר ימים נוראים בעסטענס גע-
זארגט. צור בעקוועמליכקייט דער קורגאסטע קאנן זיך יעדער
וועגען פראקקענער אונד שאנער וואהנונגען אן מיך וועג-
דען, וואָ איך יעדעם בערייטוויללינ דיא אויסקינפטע גראטיס
ערטהיילע.
האכאכטונגספאלל
מאיר מרדכי דאנענמארק, אויס בודאפעסט.
אדרעססע:
M. DÄNENMARK
Roznau, in Mähren

איינריכטונג
אונד
פערזארגונג
פאן
סאָדאוואססער-
פאבריקען.
Dr. Eugen v. Wágner,
Budapest.
Soroksárergasse 96.

וויכטיג פיר רעגאליען-פאכטער.

רום, שליוואָוויטץ, טרעבער, ליקערע אונד
עססיג ערצייגט מאן אָהנע אפפאראטע בילליגסט מיט
עססענצען אונד אטהערישען אָלען פאן
ארנאלד וואטטעריך
בודאפעסט, טאבאקגאססע, געגענאיבער דעם איזר. טעמפעל
אָפפערירע פערנער: הויזענבלאזע, וויינבאקשטס, גלי-
צערין, ענטזיירונגספולווער, מיטטעל געגען אללע
וויין-קראנקהייטען עטצ. פערנער: הימבעערזאפט אונ
ציטראָנענזאפט פיר גאזע-פיללונג. דאנן: טינטע,
גלאנצוויכסע, וואשבלויפארבע, קארבאָליזירע אונד
קארבאלקאלק. פרייזקוראנטע אונד מאניפו-
לאציאנסבריכער אין אללען שפראכען גראטיס.

ה. „ראבבינאטסקאנדידאט אמעריקא“, דיא אדרעססע געניגט גאנץ וויא זיא זעלבע אונז געשריעבען האבען.

הערין מ' י' אין ב. וועגרען זיא זיך געפ. אן דאס בעטריעפפענדע בראטט, וועלכעס איהנען בערייטוויליגסט אויסקונפט ערטהיילען דירפטע.

הערען ברידער ששר. אין ד., מ' ש' אין ק., ע' ה' אין וו., ש' אין ש., ש' אין פ. ל. אונד א' פ' אין ד. ניכט געצאָגען.

ראַטהזעל.

(פאָן הערין מ' ד' ריימאנן — קאַמיאטה.)

אלס פריינד, גענאָססע אונד בעקאננטער,
ארס פרעמדער אָדער אנפערוואנדטער,
שטעללט ער זיך אָפטערס בייא דיר אין,
דאסס דוא ניכט ווייל עסט גאנץ אלליין.
ענטפערנסט דוא ע ס, בלייבט שטאטט דער ליקקע
צוריקק, וואס דיך צו דיינעם גליקקע
בייא נוטעם פרייסס פערוואנדעלן קאנן
אין איינען גרונדגעלעהרטען מאנן.

(דיא לאָזונג האט אין דייטשען בוכשטאבען צו ערפאָלגען.)

חידה.

(מאת החכם מ. ד. רייטאנן, קאַמיאטה.)

הא לך שלש מלות, במשקליהן דומית, ורק ראשיהן שונית:

מלה א'.

אך על זה דאבה נפשנו,
כי נשר כבוד מראשנו;
ומאז בהמאינו הה נאבדה,
אין עוד נפיצה ביהודה.

—

מלה ב'.

אל תהי קרה בעיניך ברכתי,
כי באפסי תדרוש ותבקש אותי;
כל גבר חי, עני ועשיר גם יחד,
יתאונן ויתפלל בעדי בפחד.

—

מלה ג'.

פעמים בשנה נשפוך שיח
לפני יוצר אור ובורא רוח,
שימלא שבע אסמינו;
ונא אל תבוא במשמנינו.

—

להקל מעליך פתרון חדתי,
זה לך האות, להגידו באתי:
אם ראשי תבותי תשים נבונה,
ראש הראשון יהי' מספר שמונה;
ראש השני קח חמש כפלים
על ראש הראשון, ותמצא בינתים,
כי ראש השלישי חמש כפלים
על ראש השני, והוא מאתים.

אויפלאָזונג דער ראַטהזעל אין נר' 54.

דעם דייטשען:

וואַכענפעסט.

II. **דער חידה:**

„כוכב דרך מצרפתה מחנה ערך על ישרתה.
שלום באו, הוא וצבאו מסיני או מציון אתה.
מאיתיאל ויקותיאל בא כשמואל מרמתה.
אור כל סומא, בו כל צמא, נפת מימי מתקו שתה.
פרוש נורא, שם לתורה, על כן נקרא פרשן דתא.
ספרו גואל, אל כל שואל, ובישראל הוא תרצתא.
הנסיכה לו ערוכה, גם ממלכה לו יאתה.
יקר פותר, בקיר היתר, עיני כתר-יה ראתה —.
מלאך קונה, אצלו חונה, חוק מתני המתניתא —.“

את השיר הזה מצא החכם ר' דוב בער גאָלדבערג בעל „כרם החמד“ ז"ל בשנת תרי"ג בבית עקד הספרים בודלינא (Bodleyana) בעיר אָקספאָרד ויביאתו חכם אחד תחרת ידי „הצופה להמגיד“ שנה שני' נומער 10, ורבים השתוממו או על השיר הזה אשר מלא על כל גדותיו טוב טעם.

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטיגער לאָזונגען, וועלכע פאר שלוסס דער נאכסטען פריישאנגזמער אונז צוקאָממען, ווערדען ווייר פערפאַססען שרייבען.

ריכטיג האבען געלאָזט:

דאס דייטשע, דיא דאמען: מאלווינע לאנג — איללאַק, ערנעסטינע נוטשמאנן — פאָריאָ-ענטש, לאָטטי אונד קאטטי קאסריעל — גר.-מאַפאָלטשאני, נעטטי קאָהן — ווענישעללאָ, אונד דיא הערען: י. ח. קראַן — פינפקירכען, י. שטערן פאָראסלאָ, יוסף אדלער — בערעגטאס, אדאָלף באָרנשטיין — מונקאטש, לאזאר שטערן — איללאַק, יאקאָב וואגנער — באָריסלאוו, ם. מיללוואורף — פעלשאָ-גארי, לעאָפאלד ווייסס — מעזאָ-פעטרי, ווילהעלם אלעקסאנדער — סטראָפקאָ, איזראעל מאנדל — באָטהאזא, א. מיקשישין אונד ד. פריעדמאנן — נר.-מאפאָלטשאני.

פרייטאגס-פּאָיללעטאָן.

דער אירר'יננינג געוואָרדענע בחור.

ערצאהלונג נאך דעם העבראישען פאָן ב. ח. רייז.

(11-טע פאָרטזעטצונג.)

„ניכט עס — פוהר גמליאל פאָרט — „איינען מענשען אויף דעם גאנצען ערדענרונד, דער זיך רעססען ריהמען קאנן, דיא צוקונפט גענויא פאָרויסגעזעהען צו האבען? קאנן דער שטערבליכע מענש מיט געוויססהייט זאגען: „הייטע ווערדע איך זאָגן, צו דיעזער צייט ווערדע איך ערנטען, דיא פרוכט מיינער מיהען איינזאממעלן אונד רוהיג געניעססען;“ קאנן ער דאס בעהויפטען? הייטע ניכט עס קיינע פראָפעטען מעהר, פאָלגליך וויסס ניעמאנד, וואס שפאַטער איינמאל געשעהען ווירד; אונד ווער דאס ניכט וויסס, דער קאנן זיך קיין בעשטיממטעס ציעל אויסשטעקקען.“

זאָ פערווייטען דיא פריינדע נאך לאנגע אים געשפרעכע, ביז דיא רעדע אויף דיא לאגע דער יודען אין רומאניען קאם.

„וויא פיעלע יידישע יונגע לייטע,“ זאגטע גמליאל, „פאָללען היער טאגליך אין דער אוניווערזיטאט, ניכט אויס פיילהייט, ניכט אויס מאנגעל אן פלייסס אונד פאהיגקייט, זאָנדערן וויל עס אונזערע „ברידער,“ דיא הערען רומאנען, זאָ וואָללען. אלס איך אים מיינעם קליינען הייטמאטהסשטאדטכען היערהער אין דיא גראָססע שטאדט קאם, וויא האָפפטע איך דא מיינען וויססענסדורסט צו שטיללען אונד מיינעם ציעלע ענטגעגענצושטייערן! דאָך וואס מוסס איך היער ערפאהרען! זינד וויר, זינד אונזערע קאָללעגען פיעל? מהון וויר, מהון זיא ניכט אללעס, אום דער מענשליכען געזעללשאפט נימצליך צו ווערדען? אבער וויא פיעלע דער רעדליך שטרעבענדען דינקטען זיך בערייטס אם ציעלע: יעדאָך פאָן דער האָהע איהרער אויפגאבע, דיא זיא באלד ערדייכט האטטען, שטיעסס זיא דיא פרעוועלהאפטע האנד ערבארמונגסלאָז אין דיא טיעפע . . . אָ, וויא שמערצליך איזט דיעזעס געפיהל: יעדער מענש האט אנטהייל אן דיעזער וועלט, נור דער יודע און רומאניען ניכט! . . . פינף יאהרע זינד עס, ווייטערע איך דאס בית המדרש פערלאססען האטטע, פינף יאהרע הינדורך נאָגטע איך מיר וועדער טאג נאך נאכט איין וועניג רוהע, קאמפפטע איך מיט אונזאגליכער ענטבעהרונג. איך קלאגטע קיינעם מענשען מיין לייד, איך שטרעבטע נור פאָרווארטס, ביז איך ענדליך מיך צור פריפונג ועטצען קאָננטע. איך מהאט עס אונד — פיעל דורך! ניכט אויס מאנגעל אן וויססען, וואָרען דאָך פיעלע דאבייא, קאָננט דאָך אויך איהר, מיינע פריינדע, עס בעצייגען, דאסס איך יעדע אן מיך געריכטעטע פראגע שלאגפערטיג בעאנטוואָרטעטע. אבער איך בין יודע אונד דיא פראָפעססאָרען זינד „רומאנען.“ איך בין יודע — דאס איזט מיין פערברעכען! . . . אים ערסטען איינגענבליקקע וואָללטע איך איינען זעלבסטמאָרד בעגעהען, מיינעם אן פערצווייפעלטען האָפפנונגען רייכען לעבען איין פלאָטצליכעס ענדע מאכען . . . אָ, נאך שטעהט דיעזער פורכטבאר בייטערע טאג, דער בּאָזעסטע מיינעס לעבענס, זאָ לעבהאפט פאָר מיר! וויא איין פאָן דער וואוטה בעפאללענער הונד, וויא איין פערוואונדעטער וואָלף ליעף איך אין דען שטראססען הערום. איך דאנקטע

וויא איינער, דער זיך פאר איינעם ראָוען פליכטעט. ענדליך, עס וואר גענען אבענד, שטאנד איך אם אופער דעם פלוססעס; שאָן וואר איך ענטשלאָססען, אין דיא טיעפע צו שפרינגען, דא פלאָטצליך טראט מיין מאָרטערלעהרער, מיין רבי. פאָן דעם איך אייך זאָ פיעלעס שאָן ערצאהלטע, פאָר מיין גייסטיגעס אויגע. איך ערינגערטע מיך זיינער, דאכטע אן זיינע מאכטער אונד אן מיינע ליעבע צו איהר. „נאָך דארפסט דוא ניכט שטערבען!“ ריעף עס דאָננערנד אין מיינעם אינגערן. „דוא מוססט לעבען, אום דיעזעס אונשולדיגע, טוגענדרייכע מאדכען צו בעגליקקען. זיא, דיא ענגעלגלייכע ש ר ה, וואַרטעט יא, ביז דוא קאָממסט!“ איך בעשלאָסס, נאָך איינמאל מיין גליקק צו פערזוכען, פיעללייכט פינדע איך י ע ט צ ט גערעכטיגקייט. מאָרגען נון זעטצע איך מיך וויעדער צור פריפונג . . . .“

נאָך האטטע גמליאל ניכט געענדעט, אלס דיא טהיר אויפגעריססען ווארדע אונד איין יונגער מאנן, אטהעמלאָז אונד שווייססטריעפענד הערייגשטירצטע אונד ריעף: „אָ, איהר זיטצעט היער רוהיג — אונד —“

„וואס גיבט'ס?“ פרוגען דיא פריינדע.

— שרעקקליך! דוד מינצראָזער, אונזער בעסטער פריינד, אונזער טאלענטפאָללסטער קאָללעגע, ער האט ניכט גענאָממען — אונד איזט — טאָדט!

„דוד?! מיין פריינד אונד ברודער?! האָרע איך רעכט?“ ריעף גמליאל.

„וואס האט איהן צו דער שרעקקליכען טהאט געטריעבען?“ פראגטע איין אנדערער.

— אין איינעם הינטערלאססענען שרייבען ניבט ער „געטיישטע ליעבע“ אלס אורזאכע דעס זעלבסטמאָרדעס אן.

זיא שטירצטען אללע פאָרט, אום זיך אין דיא וואָהנונג איהרעס אונגליקקליכען פריינדעס צו בעגעבען. נור גמליאל בליעב צוריקק; ער פערשפראך, באלד נאכצוקאָממען. אלס ער יעטצט אלליין וואר, ריעף ער:

„געטיישטע ליעבע! . . . זיא בראכטע איהן אומס לעבען, דיא טרייאָזע! איזר ואה איך ניכט זעלבסט דיא בריעפע, דיא זיא איהם געשריעבען, פאָלל דער צארטליכסטען ליעבעספערזיכערונגען, דער היילינגסטען שווירע? זיא פערשפראך, ניעמאנדעם, אלס נור איהם אנצוגעהאָרען. נון האט זיא איהן געטייטט, איזט דיא פרייא איינעם אנדערען געוואָרדען . . . פורכטבארער געדאנקע! . . . איך זיא הייססט — ש ר ה . . . דאך ניין, אין דען אדערן דער מיינען פליעססט דאס בלוט איהרעס עדלען פאטערס. זיא פערשפראך מיר, צו וואַרטען, ביז איך קאָממע. פאָרט, איהר מאַרטער-געדאנקען! זיא בלייבט מיר טרייא ביז אין דען טאָד! . . . .“

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

הומאָריסטישעס.

ווייזע שפריכע.

עס גיבט דאָך הייטע זעלטען וואהרע וועררטהשאַטצונג דער מאַדכען-טוגענד. האט איין מאַדכען וועניג געלד, פינדעט מאן זיא בייא אלל איהרען גלאַנצענדען איינענשאַפטען שווערליך אינטערעסאנט: קליינעם קאפיטאל, קליינע אינטערעססען!

אבער אויך אונזערע פערעהרטען דאמען זינד וועניג אינאיינענניטציג. עס פראגט איין יינגלינג בייא דער ברויטשויא דאס מאַדכען: „וואָללען זיא, פרייליין, מיין לאָז מיט מיר טהיילען?“ אונד דיא הערצאיננינע פראגע ווירד מיט דער נייניערינען געגענפראגע בעאנטוואָרטעט: „איזט עס עטווא איין — קרעדיטלאָז?“

געבען איינגעהענדער בעהאנדלונג דער סאָלישען טאגעספראגען ענטהאלט דיא „ווינער אללגעמיינע צייטונג“ אונטער אללען בלאַטטערן אם מייסטען אן בעללעטריסטישעם אונד אונטערהאלטונגסשטאף; זיא איינגעט זיך דארום פאָרצינליך צור פאמיליענלעקטירע.

דאט. די פעראנשטאלטער פאן אינפאטריאטישען אי. אנטיסעמיטישען קונדגעבונגען אונגאכזיכטליך צור פעראנטווארטונג צו ציעהען. אונטער דען אין אינטערוויגג געצאגענען פערזאנען בעפאנדען זיך איך פריגן ראהאן אונד גראף אנדאר סעטשעני. געגען דיעזע ביידען קאוואליערע ווארדע יעדאך די אינטערוויגג איינגעשטעללט, דא די ערהעבונגען דאס רעזולטאט ערגעבען האבען, דאסס ויא קיינעסוועגס אנהאנגער שאנערערס זינד. מיט דיעזים טרויריגען העלדען דעס אנטיסעמיטיסמוס איזט עס וייט געקאממען: זיין אנהאנגער צו זיין, איזט היינטע אין דען אויגען דער בעהערדע איין בעלאסטונגסאומשטאנד.

(געגען דאס ציאניסטישע מיניסטעריום) העלט אין דער פארגעסטריגען זיטצונג דעס אבסטרייכישען אבגעארדנעטענהויזעס דער יודישע אבגעארדנעטע דר. היינריך זשאק איינע אים הויגען טאגע פארגעטראגענע, ווירקזאמע רעדע, אין וועלכער ער דעם יוסטיצמיניסטער דר. פראזאק פארווירפט דאריבער מאכטע, דאסס די איהם פעראנטווארטליכע שטאאטסאנוואלטשאפט די איפרייצענדען אייספאללע דער וויענער אנטיסעמיטישען ציטונגען דולדע. דר. זשאק זאגטע אונטער אנדערעם: "די פאן דער יוסטיצפערוואלטונג בעאיינפליססטע שטאאטסאנוואלטשאפט דאססט עס טאג טאגליך אונבעאנשטאנדעט געשעהען, דאסס אין געוויססען בלאטערן צום העפטיגסטען ראססענהאססע אונד צור פאנאטישעסטען פיינדזעליגקייט געגען איינצעלנע רעליגיאנסגעזעלשאפטען איינגעפארדערט ווירד. דאסס דיעזע איינרייצונגען ביז היינטע נאך פאן קיינען ערשרעקקענדען פאלגען בעגלייטעט זינד, איזט נור דעם אומשטאנדע צו פערדאנקען, דאסס אין דען ארבייטערקרייזען אונד אין דען ניעדערען שיכטען דעס פאלקעס איין געזונדער זינן אונד די געמיינזאמע ארמוטה די אינטענסיווע פערפאלגונגסזוכט ניכט אויפקאממען לאססען. די יוסטיצפערוואלטונג אונד איהרע שטאאטסאנוואלטשאפט אבער זעהען דיעזעם טרייבען גלייכגילטיג צו, וועלכען איינפלוסס דיעזע האלטונג אויף איינען טהייל דער יונגען אינטעליגענץ אויסיבט, דאס מאגע די עמפארענדע דעמאנסטראציאן בעווייזען, די פאר ווענינען טאגען אן דער ערסטען בילדונגסשטאטטע דעס רייכעס (אן דער וויענער אוניווערזיטאט) ביי דער דעקאנאל-ענטהיללונג דעס יוסטיצמיניסטערס גראזער שטאטטגעפונדען האט.

(טריאינג.) אם לעטצטען זאנטאג פאנד אם היעזיגען טעמפעל די טריאונג דעס עבענזא ווייסטרייכען אונד געמיטהפאללען, אלס ליעבררייצענדען פריילינס יאזעפינע באכער, דער טאכטער אונזערעס בעוואהרטען מיטארבייטערס הערדן סימאן באכער, מיט הערדן ארמין וועסער שטאטט. דער טריאונג וואהנטע איין צאהלרייכעס, פארנעהמעס פובליקום ביי.

(גראססען ביפאלל) פאנד אין אדעססא הערר קאנטאר קורצמאנן אים קאמארין. דער זיך דיעזער טאגע אין גענאננטער רוססישער שטאדט צווייםאל פראדוצירטע. די אדעססאער ציטונגען זינד פאלל דעס לאבעס איבער די שאנע שטיממע אונד דען גוטען פארטראג דעס הערדן קורצמאנן.

(די באנק פאן סאלאניכי.) דיעזע וואכע טראט די גראססע באנק פאן סאלאניכי מיט איינעם אקציענקאפיטאל פאן צוויי מיליאנען פראנקס אינס לעבען. דיעזעס אקציענקאפיטאל קאנן אויף 15 מיליאנען פראנקס ערהאהט ווערדען. אין דען פערוואלטונגסראטה ווארדען 8 פינאנצקאפאציטאטען געוואהלט, דארונטער אונזערע גלויבענסגענאססען: דירעקטאר בלום (איין ברודער דעס עגיפטישען פינאנצמיניסטערס בלום פאשא) אים וויען, אוללמאנן אים פאריז אונד דריי אים סאלאניכי, נאמליך: אללאטיני (דער ראטהשילד דעס אריענטס), פערנאנדעז אונד מורחי.

(פיער מענשען פערבראנט.) אים דארפע זעלין (ביי איזיענבראד) בראך אם 19-טען ד. מ. אים מיטטערנאכט אין איינעם פאן ארבייטערפאמיליען בעוואהנטען הויזע פייער אוס, וועלכעס זא שנעלל אום זיך גריף, דאסס פיער פערזאנען פערבראנטען. צוויי פערזאנען האבען ביי דען רעטטונגספערזוכען לעבענסגעפאהרליכע בראנדוואנדען ערהאלטען. דאס פייער וואלל פאם ארבייטער פעטער הארעני אים ראבע געלעגט וואָרדען זיין, ער ווארדע פאן שווערען פערהאפטעט. די איהן גור מיט שווערער מיהע פאר דער וואוטה דער דארפבעוואהנער בעוואהרען קאננטען. דא לעטצטערע דאראויף בעשטאנדען, דען בראנדשטיפטער אויף ארט אונד שטעללע אין שטיקקע צו הויען.

(געגען הערצליאדען.) אין איינעם ענגלישען מעדיצינישען בלאטטע ווירד אויסגעפיהרט, דאסס היססעס וואססער זיך אלס בעסטעס מיטטעל געגען דאס שווערסטע הערצלידען בעוואהרט. ביי שמערצהאפטען, אפט פלאטצליך איינטרעטענדען קראמפפען ווירקען איבערשלאגע פאן זיעדענד וואססער זעהר גינסטיג. ביי דר. לאבבע שטאנד איינע הערצליידענדע פרויא אין בעהאנדלונג. איינעס טאגעס האטטע דער הערצשלאג דער פרויא גאנץ אויפגעהערט. דר. לאבבע טויכטע — וויא דאס מעדיצינישע בלאטט ערצאהלט — איין גראססעס טוך אין הייססעס וואססער אונד לעגטע עס אין דער הערצגעגענד אויף, וואראויף זאגלייך די רעגעלמאססיגע טהאטיגקייט דעס הערצענס וויעדער בעגאנן.

(אים פאסט אונד טעלעגראפענפערקעהר) טריטט מיט 1. יוני איינע נייע איינפיהרונג אינס לעבען. אויף פעראדנונג דעס קאממוניקאציאנס-מיניסטעריומס זינד פאן דיעזעם טאגע אנגעפאנגען ביי געלדבריעפען, פאקעטען אונד טעלעגראממען די בעפארדערונגסגעביהרען, וועגן זיא דען בעטראג פאן 10 גולדען ניכט איבערשטייגען, ניכט מעהר באאר, זאנדערן דורך אנקלעבען פאן פאסט- אונד טעלעגראפען-מארקען צו ענטריכטען. דיעס האט דער איפגעבער זעלבסט צו בעזארגען, אונד צוואר ביי געוואהנליכען אונד רעקאממאנדירטען בריעפען, ביי אנווייזונגען אונד געלדבריעפען אויף דער אדרעססזייטע דעס קופערטס מאגליכסט אין דער אבערען רעכטען עקקע, אדער וועגן דארט קיין רוים פארהאנדען, אויף דער געגענזייטע, רעקקוואדטינגען זייטע דער ווענדונג; ביי געלדבריעפען איזט דאראויף צו אכטען, דאסס אים יעדעס דער אנצוקלעבענדען ווערטהצייכען אין רוים אים אומפאנגע פאן 1 צענטימעטער פריא בלייבע. דאס געלד מוסס אין איין בעזאנדערעס פאפיער געשלאגען, אינס קופערט געגעבען ווערדען, עס איזט צו פערמיידען, דאסס מאן צו פיעלע ווערטהצייכען איפקלעבע וועגן צ. ב. 38 קר. צו בעצאהלען זינד, געשיעהט דיעס דורך מארקען אים ווערטהע פאן 30 אונד 3 קרייצער.

מאָנאטסבעריכט

דער פאריזער „אלליאנס איזראעליט".

איזראעליטען רוססלאנדס.

— אין כארקאוו, וואָ אנלאנגסט פיעלע יודען איסגעוויעזען ווארדען, האבען די כריסטליכען קויפלייטע דען גובערנאטער ערזוכט, דען יודען וואהרענד דער מארקט-טאגע דען אויפענטהאלט אין דער שטאדט צו ערלויבען, דא די געשאפטע דורך איהרע ענטפערנונג לייד[ען].

— אין ליוזני (גובערנעמענט ארעל) האט זיך פאלגענדעס צוגעטראגען: די כריסטליכען קויפלייטע האבען היער די אויסוויזונג דער יודען פערלאנגט אונד דורכגעזעטצט, אלס די לאנדפראדוקטע דען בויערן בילליגער אבקויפען צו קאננען. דא פראטעסטירטען די בויערן לעבהאפט געגען דיעזע מאססרעגעל אונד זא באטען, דען יודען צו געשטאטטען, אין ליווני צו וואהנען.

שען, דאסס מיט יעלאשיטש פייערע געשלאססען ווארדען זייא, אונד וויעדער אנדערע, דאסס דער קאמפף פארטדויערע. די בעפאלקערונג פערליעסס צום גראססען טהיילע איהרע געוואהנטע בעשאפטיגונג אונד שאארטע זיך אויף דען אפפענטליכען פלאטצען. אויף דער שפיאססע נאך שטוהלווייססענבורג פאנדען צוזאממענראטטונגען שטאטט. מאן גלויבטע, קאנאנענדאננער צו הארען אונד בעשפראך די מיטהמאסטליכען בעוועגונגען דער ארמעע.

פלאטצליך פערברייטעטע זיך דאס געריכט, לאמבערג זייא אנגעקאממען אונד בעפינדעט זיך אין אפען. עס היעסס, ער ווערדע זיא בורג בעזעטצען אונד דען לאנדטאג אויפלאזען. דיעזע נאכריכט שטאכעלטע די לייךענשאפטען דעס פאבעלס ביז צום וואהנזינגע אויף. „וויר שלאגען איהן טאדט!" שריע דער ווילדע הויפען. „ניעדער מיט איהם, דאמיט דאס פאטערלאנד געראטעט ווערדע!"

לאמבערג בעפאנד זיך ווירקליך אין אפען. דען טאג נאך זיינער אנקונפט שטעקקטע ער מעהרערע פערארדנונגען אין די טאשע אונד בעשטיעג זיינען וואגען, אום נאך פעסט צו פאהרען אונד דען לאנדטאג אויפצולאזען. אלס ער ביי דער בריקקע אנלאנגטע, דראנגטע זיך איהם פאן דער ענטגעגענגעזעטצטען זייטע איין געווארטנער פאלקסהויפע ענטגעגען, דער מיט ערביטטערטער וואוטה: „טאד דעם פעראטהער!" שריע. וועניגע אויגענבליקקע אונד די מענגע טראף אויף דער בריקקע מיט לאמבערג צוזאממען. מאן איבערפיעל דען וואגען מיט שוועטערן אונד זענזען, פערוואונדעטע לאמבערג מיט איינעם דאלכשטיך אם האלזע אונד ריסס איהן אויס דעם וואגען.

„ניעדער מיט דעם פעראטהער! אינס געפאנגניסס מיט איהם!" ברילטע די מענגע.

מיט שוועטערן, פלינטען אונד זענזען שטירצטע זיך דאס פאלק אויף לאמבערג אונד נאך איין פאאר אויגענבליקקען לאג ער, פאן מעססערן שטיכען דורכבאהרט, בלוטיבערשטראמט אויף דער בריקקע.

די מענגע שלעפפטע דען גרויענהאפט דורכבאהרטען אונד פערוואונדעטען לייכנאם נאך פעסט אין די קארלסקאסערנע אונד וואללטע איהן דאועלבסט אויפהאנגען. דאך געלאנג עס דער דאצוישענקונפט מעהרערער, דיעס צו פערהינדערן. מאן בראכטע דען טאדטען קארפער אין דאס שפיטאל אונד בעגרוב איהן טאגס דאראויף אים שטיללען.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

פאילעטאָן.

די פרינצעססין.

(נאך איינער „געשיכטע" פאן לעאפאלד קאמפערט.)

(3-טע פארטזעטצונג.)

IV.

די אנקונפט.

אלס פרויליין עהרענפעלד מיט יוסף אין די שטובע טראט, ריעף גישעל: „פינאטשעווילקאמם, ראזעל לעבע! זא קיססטע דאס מאדכען הערצהאפט אונד בעוואונדערטע דערען שפיטצענדע. „וויא איזט דעם געזיכט געשאניטטען אהנליכקייט צו איהרער מוטטער."

דאס מאדכען בעגאנן פראטצליך ליכט צו ווייגען אונד בעהארטע דאבייא, וויעדער צו איהרער מוטטער געבראכט צו ווערדען.

„איך האלטע דיך ניכט, מיין קינד לעבען!" זאגטע גישעל. „וועגן דוא וויללסט, דאסס איך איינשפאננען אונד מיין זאהן פיהרט דיך צוריקק, גישעל האלט פיינען צוריקקער ניכט ביי איהר בלייבען וויללי. וועהט עס דענן גאר זא שרעקליך ביי אונז אויס?"

„איך פירכטע מיך פאר דעם בויער—" שטאטטערטע שלוכצענד דאס מאדכען.

אין דיעזעם אויגענבליקקע פיהר איין וואגען אין דען האף אונד מאן האטטע די לויטע שטיממע דעס פיוועריס.

„מיר שיינט, דוא פירכטעסט דיך נאר פאר פייגעס מאנג," שפראך גישל. „שאממסט דיא דיך ניכט, פאר פייגעס נושען פיוועל דיך צו פירכטען. דער קיינע קאטץ בערירען קאנן?!"

יעטצט טראט די גראססגעשטערקטע געשטאלט דעס אלטען בויערס צור טהירע העריין. „דא איזט זא די פרינצעססין," ריעף ריעב פיוועל, „וויא האט דער שפאציערגאנג געשמעקקט?" — ער ערצאהלטע נון, וויא איהם דאס מאדכען פאס וואגען העריגעשפרונגען וואר. גישעל אינטערעסירט זיך דאריבער, דאסס ער דיעס צוליעסס. ענדליך שפראך זיא צארטליך צו ראזא: „דו ווייסט מיר זיין, מיין קינד! קאסס אויף דיין שטובע, דא פינדעסט דו אין

Hilfe

wird geboten bei **allen Krankheiten**, besonders bei gewissen Leiden, die vom **verdorbenen Blute** kommen, ferner bei **Epilepsie**, **Nervenleiden**, **Ohrenkrankheiten**, **Lungen-** u. **Magenleiden**, **Asthma**, **Schwächezustände**, **Gicht**, **Rheumatismus** und allen **Frauenleiden**. Der **Bandwurm** wird binn. 2 Stunden, unter Garantie, mit dem Kopfe entfernt. Die Methode, welche rasch und sicher ist, wird durch ausgezeichnete, vielfach erprobte Mittel unterstützt. Ausführliche Berichte mit Retourmarken sind zu adressiren

„Hygiea-Officin“ Breslau II.

Fettleibigkeit, **Magerkeit** werden durch eine neue Methode sicher beseitigt. **Alle Hautkrankheiten**, als **Flechten**, **Leberflecke**, **Sommersprossen**, **Mitesser**, **rothe Nasen** und **Hände**, **Haarkrankheiten** werden radical geheilt. **Pockennarben** und **Gesichtshaare** für immer entfernt. In jeder **cosmetischen** Frage wird Rat und Hülfe erteilt. Briefliche Behandlung nach Einsendung eines ausführlichen Berichtes, dieselben sind mit Retourmarken zu adressiren:

„Hygiea-Officin“ Breslau II.

Beschreibung und Analyse der „Gisela-Quelle“.

Das Wasser der Gisela-Quelle

gehört zu den reinsten und besten Natron-Säuerlingen, wie der Vergleich nebenstehender Analyse mit der Giesshübler „Otto-Quelle“ ergibt. Die Quelle ist arm an Kalk, Bittererde und ähnlichen die Verdauung störenden Bestandtheilen, dagegen reich an kohlensaurem Natrium, freier und halbgebundener Kohlensäure.

Der Gebrauch des Wassers der Gisela-Quelle erscheint besonders angezeigt:

a) Bei Sodbrennen, saurem Aufstossen, Störung der Verdauung,

b) Bei Schleimhaut-Entzündungen, bei Magen-Katarrh, katarrhalischer Gelbsucht, Verstopfung, Katarch des Kehlkopfes, Luftröhre, der Bronchien und Lungen, bei Blasen- und Harnröhren-Katarrh.

c) Ganz vorzüglich aber und fast ausschliesslich in allen Krankheiten bei zarten und schwächlichen Frauen, bei durch langwierige Krankheit angegriffenen Männern.

Der Gehalt an freier und halbgebundener Kohlensäure macht dasselbe zu einem Tischgetränke ersten Ranges, verleiht ihm den Charakter natürlichen Sodawassers ohne die Nachtheile dieses für die Gesundheit oft höchst bedenklichen Kunstproductes zu besitzen. Zur Mischung mit Wein ist das Wasser deshalb bestens geeignet und hat auch nicht die Eigenschaft, denselben zu schwärzen; mit Citronen- oder Fruchtsäften gibt es ein dem Champagner ähnliches Getränk.

Analyse der „Gisela-Quelle“,
von Prof. A. F. Reibenschuh
Gerichtschem. in Graz.
In 10.000 Gewichtstheilen Wasser sind enthalten:

A) Fixe Bestandtheile	
Kohlens. Natr.	11·9930
„ Lithium	0·0326
„ Calcium	3·3610
„ Magnesium	1·6550
„ Eisenoxydul	0·1106
Schwefels. Kalium	1·7530
„ Natrium	0·1752
Chlornatrium	0·0687
Kieselsäure	0·3201
B) Flucht. Bestandtheile	
Halbgeb. Kohlensäure	7·3812
Freie Kohlensäure	25·1888
Summe aller Bestandtheile	50·9401

Analyse der Otto-Quelle“
GIESSHÜBL
nach Sanitätsrath [illegible] Novak
Prof. a. d. Wr. Universität.
In 10.000 Gewichtstheilen Wasser sind enthalten:

D. kohlens. Nat.	11·9280
„ „ Kal.	1·0862
„ „ Lith.	0·1039
„ „ Stront.	0·0298
„ „ Mag.	2·1339
„ „ Calc.	3·4384
Thonerde	0·0290
Kieselerde	0·5941
Chlorkalium	0·3038
Schwefels. Kalium	0·3397
D. kohls. Eisenox.	0·0360
„ „ Manganox.	0·0138
Org. Substanzen	0·0198
Fr. Kohlensäure	23·7369
Summe aller Bestandtheile	43·7960

Es ergibt sich also bei Vergleich vorstehender Analysen, dass die Gisela-Quelle an fixen Bestandtheilen die Giesshübler Otto-Quelle sogar übertrifft.

	Liter	2	1½	1	½
Preise per Flasche		27	25	19	14 kr.
Für die leere Flashen werden vergütet		8	7	5	4 kr.

Zur Bequemlichkeit des P. T. Publikums werden Bestellungen von 5 Flaschen aufwärts in's Haus gestellt.

Zu haben in allen Apotheken, Specereihandlungen, Restaurationen und Kaffeehäuser.

Haupt-Depôt
der

„Gisela-Quelle“

גיזעלא-קוועללע

Rcinster alkalischer Sauerbrunn

BUDAPEST.

IV., Karlsring Nr. 26, Ecke Gittergasse.

Haupt-Depositeur J. ANISZ.

Bestellungen werden prompt effektuirt.

Telefon-Adresse: Anisz, Gisela-Quelle.

דאס בעליעבטעסטע פאטערלאנדישע

זויערוואססער

איזט דיא

מאהאער **אגנעס** קוועללע.

זר. ק. א. ק. האהייט ערצהערצאג יאזעף
אונד זר. מאיעסט. ק. מילאן פ. סערביען
ריענט דיעזעס זויערוואססער אלס רעגעלמאססיגעס
טאפעל־געטראנק. לייסטעט אויסגעצייכנעטע
דיענסטע בייא פערדויאונגסבעשווערדען.
בעסטעס טאפעל א. ערפרישונגסגעטראנק,
מיט וויין גענאססען, ערפרייט עס זיך דער
וועלטפערברייטעטסטען בעליעבטהייט.
יאהרליכער פערזאנד 2,000,000
פלאשען.
הויפטניעדערלאגע פיר אונגארן בייא

L. ÉDESKUTY,

קאנ. אונג. אונד קאנ. סערב.
האפ־מינעראלוואססער־ליעפעראנט.
Budapest, Elisabethplatz Nr. 1.
זא איך צו האבען אין אללען אפאטהעקען,
שפעצערי־האנדלונגען, האטעלס אונד רעסטויראַ-
ציאנען.

דורך אללע בוכהאנדלונגען צו בעציעהען:

מ. הארטלעבען'ס

געריכטס־ביבליאטהעק.

רעדיגירט פאן דר. אלפרעד פאן הארשעטצקי
אונטער מיטווירקונג
הערפארראגענדער שריפטשטעללער.
אין האלבמאנאטליכען העפטען פאן 3 באגען אומפאנג.
פרייז יעדעס העפטעס 30 קר. — 50 פפ. — 70 צטם.
35 קאפ. יעדעס העפט איינצעלן. יעדער יאהרג. פאן
24 העפטען קאסטעט 7 פל. 20 קר. — 12 מ. — 16
פר. — 7 ר. 80 קאפ.

א. הארטלעבען'ס געריכטס־ביבליאטהעק

איזט איינע פארטלויפענדע זאממלונג אויספיהרליכער
אונד אויטהענטישער דארשטעללונגען אינטערעס-
סאנטער אונד וויכטיגער פראצעססע
אללער נאציאנען, אויס דער גענענוואַרט אונד יינגסטען
פערגאנגענהייט.
אינהאלט: העפט 1. דער פראיעסס פראנקענשטיין־
קוהנערט. — דער פראצעסס דיבעלי־טאספער. — דער
פראצעסס ווילזאן. — מיסצעללען.
העפט 2. דער פראצעסס שאנעדער.
פרייז יעדעס העפטעס 30 קר. — 50 פפ. — 70 צטם.
35 קאפ.

A. Hartleben's Verlag in Wien.

ריא בעסטען סיפאנס
ניעסטע מאשינען, גאזאו-
פלאשען, מיט גלאז-
קוגעל־פערשליסס אונד
קאמפלעטטע איגריכ-
טונגען פיר זאדא-
וואססערפאבריקען ליע-
פערט דיא

ק. ק. ל. פריוו.
סיפאנס־
אונד
מאשינענפאבריק
CARL POCHTLER
Wien, VII.,
Kaiserstrasse 87.
פרייזקוראנטע גראטיס
אונד פראנקא.

Für
Liqueur-Erzeuger,
Hôtels, Kaufleute etc.
Zur Erzeugung sämmtlicher Liqueure von ausserordentlicher Feinheit empfehle ich eine neue praktische Methode.
Prospecte und Preislisten franco gratis.
Carl Philipp Pollak,
Essenzenfabrik,
Prag,
Klemensgasse.

בערל שוועטצער'ס

נאסטהויז אין וויען.

איך מאכע דעם פ. ט. פובליקום דיא אנצייגע
דאסס איך מיין בעסטרענאמירטעס יידישעס גאסטהויז
אין וויען צור פאללסטען צופריעדענהייט מיינער
גאסטע ווייא בוזהער ווייטער פיהרע אונד ביטטע
אום גיטיגען צושפרוך. איך ווערדע בעשטרעבט זיין
ווייא איממער דיא גאסטע דורך גוטע בעדיענונג אונד
בעקאנט גוטע כשרה קאסט צופריעדען צו שטעל-
לען, — שאנע, גוט מאבלירטע, נעטטע צימער
ווערד איממער צו האבען, אונד ווערדען דיא גאסטע
אויף פריהערע אנצייגע בייא דער באהן ערוואַרטעט.
אכטונגספאלל
בערל שוועטצער'ס וויטווע
וויען, II. קליינע שיפפגאססע נר' 24.

פריילײן קאטאלין פאפא.

ענקעלין דעם ראבבינערס הרב הגאון הצדיק מוה'
גאטטליעב פישער נ"י משטוהלווייסענבורג בע-
עהרט זיך מיטצוטהיילען, דאסס זיא פאם 1־טען מאי
אן אין דער ראמבאכגאססע נר' 15 עקקע קאַנינס-
גאססע איינען כשר קאפפעעשאנק עט
מילכהאללע ערעפפנעטע.
[illegible] אום גיטיגען אונד צאהלרייכען צושפרוך ביטטעט:

KATALIN PÁPA,
Rombachgasse 15, Budapest.

אלטע בעריהמטע עכטע
סט. יאקאבס־מאגענטראפפען
דער בארפיססער־מאנכע.
צור זיכערען היילונג פאן מאגען- אונד
נערווענליידען, אויך זאלכער, דיא אללען
ביזהעריגען היילמיטטעלן ווידערשטאנדען
שפעט. כראנישען מאגענקאטארה, קראמפפע, אנגסט-
געפיהלע, הערצקלאפפען, קאפפשמערצען עטצ. נאהערעס
אין דעם יעדער פלאשע בייליעגענדען פראשפ. צו הא-
בען א. ד. אפאטה. 1 פלאשע 60 כר. נר. פראשע 20.1 פל.
הויפט־דעפ.: אפאטה. Josef v. Török —
Moldovanyi — F. v. Pilich — Szöllössy Istvan — und R. Egressy's Wittwe, sämmtlich in Budapest.

MATTONI'S
ELISABETH SALZBAD
Budapest (Ofen)
→ Eröffnung am 29. April. ←
Von glänzendem Erfolg
bei Frauenkrankheiten und Unterleibsleiden.
Ord. Badearzt **Dr. J. Bruck**, Vigadó-tér 1. (Assek.-Palais). Gesunde Lage, billige Wohnungen, gute Restauration. Reger Omnibus-Verkehr mit der Hauptstadt von 5 Uhr Morgens angefangen. Franz-Josefs-Platz.

מצבות.

ארנאלד כאהן'ס גראבשטיינלאגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.
(אן שבת אונד יו"ט געשלאססען.)

עמפפיעהלט זיך אללען יענען, וועלכע דיא טרויריגע
פפליכט דעם גראבשטיינזעטצענס צו ערפיללען
האבען. — זעהר שאנע גראבשטיינע אויס מארמאר
אונד גראניט זינד אין גראסטער אויסוואהל פארראַ-
טהיג. קארעקטע גראווירונגען, זעהר שאנע שריפ-
טען מיט עכטער פערגאלדונג ווערדען בעסטענס
אויסגעפיהרט.